

N3

การศึกษา

(Education)

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

THE DEVELOPMENT OF A LEARNING MANAGEMENT MODEL OF A DESIGN AND USE OF DIGITAL MEDIA USING THE ASSURE MODEL FOR PRE-SERVICE TEACHERS TO ENHANCE EDUCATIONAL INNOVATION AND INFORMATION TECHNOLOGY ABILITIES

สุกานดา จงเสริมตระกูล^{1*}, สรสิริ วรวรรณ²
Sukanda Jongsermtrakoon^{1*}, Sornsiri Voravarn²

^{1,2}คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

^{1,2}School of Creative Educational Management, Panyapiwat Institute of Management

*Corresponding author, E-mail: sukandajong@pim.ac.th, sukandajong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ และ 2) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบฯ ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้พัฒนาจากขั้นตอนของแบบจำลอง ASSURE แต่ปรับให้สอดคล้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามที่มุ่งเน้นการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอน โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาจีนและภาษาอังกฤษ จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE 2) แบบประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE และ 3) แบบสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้รูปแบบฯ นักศึกษามีผลการประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อฯ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 75.76 ของกลุ่มตัวอย่าง และมีผลการสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่สอดคล้องตรงกับผลการประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อฯ กล่าวคือ นักศึกษาสามารถเลือกใช้ ออกแบบ สร้างสรรค์ และปรับปรุงนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นักศึกษาสามารถเลือกใช้ หรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องปลอดภัยตามกฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ดี และนักศึกษาสามารถที่จะแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

คำสำคัญ: การออกแบบและเลือกใช้สื่อ แบบจำลอง ASSURE นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

ABSTRACT

This research aims to 1) develop the learning management model of a design and select digital learning materials using the ASSURE model for pre-service teachers to enhance educational innovation and information technology abilities and 2) to study the result. The model applied from the ASSURE model process, which was redesigned for the teaching practicum emphasized the design and select digital learning materials. The data was conducted from 33 pre-service teachers in Chinese and English teaching departments by evaluating the result of the use of a design plan and learning materials. Research tools are 1) the learning management model of a design and select digital learning materials using the ASSURE model 2) an evaluation form for a design and select digital learning materials using the ASSURE model, and 3) an observation form for educational innovation and information technology. The evaluation results in designing and selecting digital learning materials using the ASSURE model of the sampling group are at a good level, accounting for 75.76 percent. The educational innovation and information technology abilities of the sampling group had results consistent with the designing and selecting digital learning materials results. Pre-service teachers can apply, design, create and improve innovations that enhance learning for learners. The sampling group also can choose or develop information technology correctly and safely according to the law, ethics, and codes of conduct that encourage learners. Furthermore, they are able to find a variety of learning resources to support the lessons.

Keywords: a design and select learning materials, The ASSURE model, educational innovation and information technology

บทนำ

คณะกรรมการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เปิดการเรียนการสอน โดยมีเป้าประสงค์หลักในการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสังคมฐานความรู้ที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตลอดจนมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีคุณลักษณะของความเป็นนักนวัตกรรมผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษา ผ่านการให้บัณฑิตเกิดทักษะการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจริง (Work-based Learning: WBL) ตามแนวทางการจัดการศึกษาของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่เรียกว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Work-based Education: WBE) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติงานจริงด้วยตนเองอย่างมีแบบแผนรองรับเป็นระบบ (สำนักอธิการบดี สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, 2562) ในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทุกชั้นปีของคณะกรรมการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ จึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานภาคสนามจริงในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาระหว่างการเรียนตลอดหลักสูตร

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ ชั้นปีที่ 2 มีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนโดยมีจุดมุ่งเน้นในด้านของการพัฒนาความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา อันประกอบด้วยความสามารถ 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างสรรค์ และปรับปรุงนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ความสามารถด้านการเลือกใช้ หรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องปลอดภัยตามกฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ดี และความสามารถที่จะแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562, 2562; ธีรศักดิ์ สร้อยศิริ, 2558; เมธี คชาไพโร และคณะ, 2558; และ อุบลรัตน์ หริณวรรณ และคณะ, 2557)

ในการส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษานั้น ผู้วิจัยได้นำแบบจำลอง ASSURE ซึ่งเป็นแบบจำลองการวางแผนการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการวางแผนการเตรียมการปฏิบัติการสอนโดยบูรณาการการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยประกอบด้วยกระบวนการอย่างเป็นลำดับขั้น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวิเคราะห์ผู้เรียน ขั้นการระบุวัตถุประสงค์ของการเรียน ขั้นการเลือกวิธีการสอน รูปแบบสื่อ และสื่อการสอนการสอน ขั้นการใช้สื่อ ขั้นการกำหนดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และขั้นการประเมินผลและการปรับปรุง (Heinich et. al., 2002) จะเห็นได้ว่า แบบ ASSURE จะช่วยให้นักศึกษาสามารถดำเนินการตั้งแต่การวางแผน ออกแบบ เลือกใช้ และพัฒนาสื่อประกอบการสอนได้อย่างเป็นขั้นตอนและมีความเหมาะสมต่อเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและนำพาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่มาและความสำคัญที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางของการจัดการศึกษาจากประสบการณ์จริง (Work-based Education: WBE) นั้น นักศึกษาจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีผ่านประสบการณ์จากการลงมือทำงานจริงด้วยตนเอง การเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ปฏิบัติการสอนโดยบูรณาการการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน จะช่วยส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

การวางแผนการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามแบบจำลอง ASSURE

แบบจำลอง ASSURE เป็นแบบจำลองการวางแผนการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (Heinich R. et. al., 2002)

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze learners) เป็นการวิเคราะห์ใน 3 ประเด็น ได้แก่ การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้เรียน เพื่อเป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของผู้เรียน วิเคราะห์ความสามารถขั้นพื้นฐานของผู้เรียน และในลำดับสุดท้ายคือการวิเคราะห์ถึงลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (State objectives) เป็นการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะเกิดกับตัวผู้เรียนหลังจากเรียนจบบทเรียนนั้นแล้ว

ขั้นที่ 3 การเลือกวิธีการสอน รูปแบบสื่อ และสื่อการเรียนการสอน (Select methods, media, and materials) ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเลือกวิธีการสอน ที่เหมาะสมสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ขั้นที่ 2 การเลือกรูปแบบสื่อที่สอดคล้องกับวิธีการสอน และขั้นที่ 3 การเลือกสื่อการเรียนการสอน เป็นการพิจารณาในรายละเอียดว่าจะเลือกสื่อการเรียนการสอนชิ้นใดหรือเลือกวัสดุมาใช้เป็นสื่อประกอบนั้น

ขั้นที่ 4 คือ การใช้สื่อ (Utilize media and materials) เป็นการนำวิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอนนั้นไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้จริงให้กับผู้เรียน โดยมีหลักการ 5Ps สำหรับการวางแผนการใช้สื่อ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) Preview the materials การตรวจสอบสื่อก่อนการใช้ 2) Prepare the materials การรวบรวมและจัดเตรียมสื่อตามลำดับการสอน 3) Prepare the environment การเตรียมสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ประกอบในการใช้สื่อ 4) Prepare the learners การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนการเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนต้องจัดหาหรือเตรียมมา และ 5) Providing the learning experience การลงมือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ขั้นที่ 5 คือ การกำหนดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Require learner participation) การเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนจึงจะต้องมีการกำหนดการมีส่วนร่วมของผู้เรียนหรือปฏิริยาตอบสนองของผู้เรียนกับสื่อการสอนที่นำมาใช้ รวมถึงการให้ผลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 6 คือ การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluate and revise) จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินได้ 2 รูปแบบ คือ 1) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ 2) การประเมินสื่อและวิธีสอน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงช่องว่างของผลลัพธ์ที่ยังไม่สามารถทำได้

ความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

OECD (2016) กล่าวว่า นวัตกรรมทางการศึกษาว่าเป็นการนำแนวความคิดที่ใหม่ ความรู้ใหม่ หรือแนวปฏิบัติใหม่ไปสู่การใช้ในการดำเนินงานทางการศึกษา พัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิมไปสู่การประยุกต์ใช้ในแนวทางใหม่ ๆ สอดคล้องกับที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดมาตรฐานวิชาชีพ (ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ พ.ศ. 2556, 2556, 12 พฤศจิกายน) ในประเด็นมาตรฐานของสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูไว้ว่า ครูจะต้องมีสมรรถนะในการประยุกต์ใช้ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ และการสื่อสารได้ นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ระบุตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาด้านทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้ไว้ว่าครูจะต้องสามารถออกแบบ พัฒนา เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ และ

เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ซึ่งตรงกับที่กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้ระบุมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีในด้านของทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลหรือความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยสามารถใช้ดุลพินิจที่ดีในการตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของสารสนเทศ และจัดการข้อมูลและสารสนเทศที่พบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้อุปกรณ์สำเร็จรูปในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการทำงานต่าง ๆ ได้ เช่นเดียวกับที่ ธีรศักดิ์ สร้อยศิริ (2558) และเมธี คชาไพร และคณะ (2558) ได้สรุปสมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการเลือกใช้ ออกแบบ สร้าง และปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี ด้านความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และด้านความสามารถในการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะพัฒนาการออกแบบและเลือกใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยยังไม่ได้ขยายไปยังเรื่องของการพัฒนาวิชาชีพครู จึงนิยามความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาว่าประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถด้านการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างสรรค์ และปรับปรุงนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 2) ความสามารถด้านการเลือกใช้ หรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องปลอดภัยตามกฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ดี และ 3) ความสามารถที่จะแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนภาษาจีนและภาษาอังกฤษ คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนภาษาจีนและภาษาอังกฤษ คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 33 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีเกณฑ์คือ จะต้องผ่านการเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การสอนมาแล้ว และอยู่ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ณ สถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
2. แบบประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE
3. แบบสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการเลือกใช้สื่ออย่างเป็นระบบตามแบบจำลอง The ASSURE และความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
2. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตาม

แบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

3. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด และผ่านการตรวจสอบเกณฑ์การประเมินด้วยคณะกรรมการประเมินผลการเรียนของคณะกรรมการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ และ 2) แบบสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา โดยตัวชี้วัดในแบบสังเกตผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา

4. นำรูปแบบฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา คณะการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2564 เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์

5. ประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE

6. สังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาจากรายงานการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE แล้วทำการวิเคราะห์เชื่อมโยง และสรุปบรรยายข้อมูลอ้างอิงไปสู่ผลการประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อตามแบบจำลอง ASSURE

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย

1.1 การวางแผนการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามแบบจำลอง ASSURE ที่มีขั้นตอนเป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์ กำหนดจุดประสงค์ เลือกวิธีสอนและสื่อ นำไปใช้จัดการเรียนรู้ กำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และประเมินผล

1.2 การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจริง (Work-based Learning: WBL) โดยเรียนรู้จากการวางแผนการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามแบบจำลอง ASSURE ไปใช้ในการปฏิบัติการสอนจริงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูผ่านการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจริงในการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE

3. แหล่งการเรียนรู้ ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามแบบจำลอง ASSURE ที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยละเอียดครบถ้วน เช่น บทเรียนออนไลน์แบบเปิดสำหรับมหาชน (Massive Open Online Courses หรือ MOOC) หรือเว็บไซต์บทเรียน

4. ขั้นตอนของรูปแบบ ขั้นตอนการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังปรากฏในภาพที่ 2

ภาพที่ 1: ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ที่มา: ผู้เขียน, 2565 (ประยุกต์ภาพกราฟิกจาก Flat infographic vector created by freep.com)

ขั้นตอนของรูปแบบฯ ทั้ง 8 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) Pre – ขั้นตอนเตรียมการก่อนเริ่มกระบวนการ โดยมีการดำเนินการดังนี้
  - 1.1) ชี้แจงการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE
  - 1.2) ให้แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับแบบจำลอง ASSURE เช่น ตำราเรียน บทเรียน MOOC เป็นต้น
  - 1.3) สร้างช่องทางติดต่อสื่อสารออนไลน์ในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 2) A – ขั้นวิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze learners) โดยมีการดำเนินการดังนี้
  - 2.1) สังเกตการสอนในสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
  - 2.2) วิเคราะห์ผู้เรียนในห้องเรียนเป้าหมายที่ออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนทั้งในด้านของคุณลักษณะทั่วไป ความรู้พื้นฐาน และลีลาการเรียนรู้
  - 2.3) วิเคราะห์บริบทแวดล้อมในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ สัญญาณอินเทอร์เน็ต ความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น
- 3) S – ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (State objectives) โดยมีการดำเนินการดังนี้
  - 3.1) วิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนที่จะออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอน
  - 3.2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุผลหลังจบบทเรียน
- 4) S – ขั้นเลือกวิธีการสอน รูปแบบสื่อ และสื่อการเรียนการสอน (Select methods, media, and materials) โดยมีการดำเนินการดังนี้
  - 4.1) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
  - 4.2) เลือกรูปแบบสื่อ จากนั้นจึงเลือกใช้หรือพัฒนาสื่อชิ้นใหม่ที่สอดคล้องกับการนำไปใช้
  - 4.3) ตรวจสอบคุณภาพสื่อ โดยครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ก่อนนำไปใช้
- 5) U – ขั้นใช้สื่อ (Utilize media and materials) โดยมีการดำเนินการดังนี้
  - 5.1) เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการใช้สื่อ เช่น การติดตั้งโปรแกรม ฝึกหัดการใช้ เป็นต้น
  - 5.2) เตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - 5.3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการสอนโดยใช้สื่อตามลำดับขั้นของแผนที่วางไว้

- 6) R – ขึ้นกำหนดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Require learner participation) โดยมีการดำเนินการดังนี้
  - 6.1) กำหนดการมีส่วนร่วมและให้ผลป้อนกลับขณะเรียน เช่น การถาม-ตอบ ทำกิจกรรม
  - 6.2) กำหนดการมีส่วนร่วมและให้ผลป้อนกลับนอกห้องเรียน เช่น ให้ข้อเสนอแนะต่อผลงาน
- 7) E – ขึ้นประเมินผลและปรับปรุง (Evaluate and revise) โดยมีการดำเนินการดังนี้
  - 7.1) ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
  - 7.2) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการใช้สื่อตามแผนที่วางไว้
  - 7.3) พิจารณาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาแผนการสอนและการใช้สื่อในครั้งถัดไป
- 8) Post – ขึ้นประเมินผลหลังสิ้นสุดกระบวนการ โดยเป็นการประเมินกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอนของการออกแบบและเลือกใช้สื่อตามขั้นตอนของแบบจำลอง ASSURE โดยอาจารย์นิเทศก์หรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียนจากรายงานการออกแบบและเลือกใช้สื่อฯ

ตอนที่ 2 ผลของการใช้รูปแบบ

1. ผลการประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE

การประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE พิจารณาโดยใช้เกณฑ์การประเมินตามขั้นตอนของการออกแบบและเลือกใช้สื่อของแบบจำลอง ASSURE โดยมีรายละเอียดของรายการประเมินแต่ละขั้นตอนดังที่ปรากฏในตาราง

ตารางที่ 1: ตารางรายการและเกณฑ์การประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE

การวิเคราะห์	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวิเคราะห์ผู้เรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านคุณลักษณะทั่วไป ความสามารถพื้นฐาน และลีลาการเรียนรู้ โดยครบถ้วน - มีการวิเคราะห์เนื้อหาและบริบทแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบ - มีเครื่องมือหรือหลักฐานแสดงการวิเคราะห์ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ภาพหรือวิดีโอแสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นต้น
การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามแนวคิด “ABCDs” ได้แก่ Audience หมายถึง ผู้เรียน Behavior หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียน Condition หมายถึง เงื่อนไข Degree หมายถึง ระดับของพฤติกรรม - มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ครอบคลุม Domain of learning ซึ่งประกอบด้วย คือ Cognitive domain Psychomotor domain และ Affective domain อย่างครบถ้วน
การเลือกวิธีการสอน รูปแบบสื่อ และสื่อการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแสดงการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาอย่างเป็นลำดับขั้น ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเลือกวิธีการสอน รูปแบบสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนนำเสนอวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องสมบูรณ์ครบ 3 องค์ประกอบตาม Constructive alignment (จุดประสงค์-วิธีสอน-การประเมินผล) ได้อย่างละเอียดชัดเจน - สื่อไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญา ทั้งด้านของเนื้อหาและส่วนประกอบต่าง ๆ
การใช้สื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการนำเสนอการเตรียมการและการใช้สื่อตามหลักการ 5Ps สำหรับการวางแผนการใช้สื่อ 5 ขั้นตอนอย่างครบถ้วน ได้แก่ Preview the materials (การตรวจสอบสื่อก่อนการใช้) Prepare the materials (การเตรียมสื่อ) Prepare the environment (การเตรียมสิ่งแวดล้อมในการใช้สื่อ) Prepare the learners (การเตรียมผู้เรียน) และ Providing the learning experience (การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน) โดยมีร่องรอยหลักฐานตามการเตรียมความพร้อมในแต่ละขั้นประกอบ เช่น ภาพประกอบ แบบบันทึก หรือวิดีโอ เป็นต้น
การกำหนดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดการมีส่วนร่วมของผู้เรียนหรือปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เรียนกับสื่อที่นำมาใช้โดยตรง หรือมีเทคนิคหรือวิธีการอื่นมาเสริมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ประกอบกับสื่อ เช่น การถามตอบ ทดลอง ฝึกปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับวิธีการสอนและการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ - มีแนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับให้กับการตอบสนองของผู้เรียนได้สอดคล้องกับการใช้สื่อในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างครบถ้วน
การประเมินผลและการปรับปรุง	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประเมินผล Summative โดยการใช้อุปกรณ์ประเมินตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ครบถ้วนในทุกข้อ - มีการประเมินผล Formative Formative ด้านการประเมินกระบวนการวางแผนการใช้สื่อและผลการดำเนินการตามขั้นตอนของ ASSURE อย่างครบถ้วน และมีการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการทำงานในครั้งต่อไป

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาจีนและสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนทั้งหมด 33 คน มีผลการประเมินการออกแบบและการเลือกใช้สื่อฯ ในระดับดี (21 – 30 คะแนน) จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.44 คะแนน มีผลการประเมินในระดับปานกลาง (11 – 20 คะแนน) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.50 คะแนน และไม่มีผู้ที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (0 – 10 คะแนน) แสดงว่านักศึกษาส่วนมากมีผลการประเมินการออกแบบและการเลือกใช้สื่อฯ ในระดับดี เมื่อมีการดำเนินการออกแบบและเลือกใช้สื่อตามขั้นตอนและกระบวนการของแบบจำลอง ASSURE

2. ผลการสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

ผลการสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาจากรายงานการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE ดังตัวอย่างในภาพที่ 2

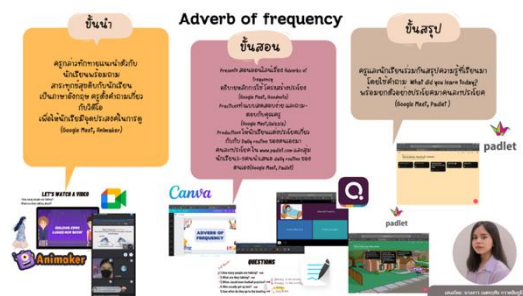
ภาพที่ 2: รายงานการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE

ที่มา: ผลงานของกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย (<https://sites.google.com/view/chitchanokkeawkong>)

2.1 ความสามารถในการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างสรรค์ และปรับปรุงนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นักศึกษามีการแสดงผลการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาอย่างเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่การเลือกวิธีการสอน รูปแบบสื่อ และการเลือกใช้หรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนมีการนำเสนอวิธีการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องสมบูรณ์ทั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีสอน สื่อที่ใช้ และการประเมินผลที่สะท้อนว่าช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างสอนในสาขาวิชาการสอนภาษาจีนและภาษาอังกฤษมีการเลือกใช้ ออกแบบ และสร้างสรรค์สื่อสอดคล้องตามรูปแบบการสอนภาษา 3 ขั้นตอน กล่าวคือ ในขั้นนำเสนอเนื้อหา นักศึกษาจะเลือกใช้สื่อประเภทเอกสารนำเสนองาน วิดีโอตัวอย่างสถานการณ์หรือบทสนทนา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์แหล่งเรียนรู้ โดยนักศึกษ้ออกแบบและพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องตรงกับเนื้อหา บทเรียนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น PowerPoint, Canva หรือ Book creator เป็นต้น ส่วนสื่อวิดีโอและเว็บไซต์แหล่งเรียนรู้นั้น นักศึกษาส่วนมากเลือกใช้จากแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ แต่ก็มีบางส่วนที่พัฒนาสื่อวิดีโอจากโปรแกรมตัดต่อวิดีโอสำเร็จรูป เช่น PowToon หรือ Animaker เป็นต้น ในขั้นของการฝึกหัดนักศึกษามีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นจากเว็บแอปพลิเคชันที่หลากหลาย เพื่อฝึกหัดทักษะทางภาษาและทบทวนเนื้อหาบทเรียน เช่น Word wall, Baamboozle, Vonder Go, Flippity, Quizizz หรือ Kahoot เป็นต้น ส่วนในขั้นของการนำภาษาไปใช้นั้น นักศึกษาจะเป็นการมอบหมายให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือชิ้นงานเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ เช่น การเขียนหรือพูดตอบคำถาม

ด้วยใบงานออนไลน์ Liveworksheets หรือ Wizer me การส่งผลงานบนกระดาน Padlet หรือ Miro หรือ การให้ผู้เรียนบันทึกวิดีโอแสดงบทสนทนาส่งทางช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษามีการนำเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้มาใช้ในแต่ละขั้นตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน นักศึกษาจึงมีการเตรียมสื่อก่อนการใช้โดยเรียบเรียงสื่อในเว็บไซต์หรือห้องเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นมาเอง เช่น Google sites, Google classroom หรือ Wix.com เป็นต้น

ภาพที่ 3: สรุปภาพรวมการเลือกใช้วิธีการสอน รูปแบบสื่อ และการเลือกใช้หรือพัฒนาสื่อ
ที่มา: ผลงานของกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย(<https://sites.google.com/view/nedruthaikwadchayaphum>)

2.2 ความสามารถด้านการเลือกใช้ หรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องปลอดภัย ตามกฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ดี โดยสังเกตจากการเลือกใช้ เทคโนโลยี จะต้องมื่อนี้อาหารและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ถูกต้องปลอดภัยตามกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณ และไม่ละเมิดต่อลิขสิทธิ์ทางปัญญาของผู้อื่น

นักศึกษานำเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนหรือเอกสารประกอบการเรียนที่มีอยู่แล้วของ สถานศึกษามาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ โดยมีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่ข้อมูลมีความถูกต้องและ น่าเชื่อถือมาประกอบเพิ่มเติม และมีการเลือกใช้โปรแกรมในการพัฒนาสื่อในลักษณะของการให้บริการโดยไม่ มีค่าใช้จ่าย ไม่มีการติดตั้งโปรแกรมละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาสื่อ ในการออกแบบและ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ นักศึกษาได้สืบค้นทรัพยากรต่าง ๆ เช่น รูปภาพ วิดีโอ เสียงประกอบ จากเว็บไซต์ที่ ปรากฏสัญญาอนุญาตให้นำทรัพยากรไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษาได้โดยไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ทางปัญญา เช่น Freepik, PNG tree, Pixabay, Unsplash หรือ soundoftext เป็นต้น

ภาพที่ 4: การระบุแหล่งอ้างอิงทรัพยากรที่นำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาสื่อ
ที่มา: ผลงานของกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย(<https://sites.google.com/view/laksikaphx>)

2.3 ความสามารถที่จะแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสังเกตจากการนำเสนอแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม นอกจากการใช้สื่อหลักที่เลือกหรือพัฒนาขึ้น ทั้งในขณะเรียนในชั้นเรียนหรือเป็นการมอบหมายให้ศึกษานอกเวลาเรียน

นักศึกษาแม้จะมีการพัฒนาสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีการสอนที่ออกแบบในแต่ละขั้นตอนไว้หลากหลายชนิดดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ก็ยังพบว่านักศึกษายังมีการนำแหล่งการเรียนรู้จากภายนอกมาเสริมต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป เช่น นำแหล่งการเรียนรู้จากภายนอกมาให้ผู้เรียนเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนเพื่อศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านห้องเรียนออนไลน์ Google classroom ที่สร้างขึ้น หรือเพิ่มแหล่งการเรียนรู้ภายนอกที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสื่อหลักที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อหลากหลายรูปแบบที่ตอบสนองต่อลีลาการเรียนรู้ที่แตกต่างของแต่ละบุคคล

ภาพที่ 5: การนำแหล่งการเรียนรู้จากภายนอกมาเสริมต่อการเรียนรู้เพิ่มเติมบนตัวสื่อหลักที่พัฒนาขึ้น
ที่มา: ผลงานของกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย(<https://sites.google.com/view/wanruedeesao>)

สรุปและอภิปรายผล

การดำเนินการการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนโดยใช้ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ นั้น สามารถช่วยพัฒนาความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ อันเห็นได้จากนักศึกษาส่วนมากมีผลการประเมินการออกแบบและการเลือกใช้สื่อฯ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริคที่จำแนกด้านการประเมินตามขั้นตอนของแบบจำลอง ASSURE อยู่ในระดับดี โดยเมื่อพิจารณาผลการสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของนักศึกษา พบว่า ผลการประเมินตามตัวชี้วัดทั้ง 3 ด้านเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ด้านความสามารถด้านการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างสรรค์ และปรับปรุงนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นักศึกษาสามารถเลือกใช้ ออกแบบและพัฒนาสื่อประกอบการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้สอดคล้องตามลักษณะผู้เรียนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อันเนื่องมาจากวิธีการสอนทางภาษาตามธรรมชาติของการสอนในสาขาวิชาที่นักศึกษาสังกัด อันประกอบด้วย ขั้นนำเสนอเนื้อหา ขั้นฝึกฝน และขั้นนำภาษาไปใช้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน ละเอียดอ่อนต่อการเลือกใช้หรือพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับวิธีการสอนได้อย่างชัดเจน เช่น ขั้นนำเสนอเนื้อหาสามารถเลือกใช้สื่อแนะนำองาน วิดีโอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์บทเรียน ขั้นฝึกฝนสามารถใช้สื่อที่ช่วยส่งเสริมการฝึกฝนทางภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียนได้หลากหลาย เช่น การสร้างเกมการเรียนรู้ออนไลน์ การสร้างใบงานดิจิทัลที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับเนื้อหาได้ในรูปแบบที่หลากหลาย หรือในขั้นนำภาษาไปใช้ที่

อาจจะมีการใช้กระดานนำเสนองานออนไลน์ การสร้างชิ้นงานที่สะท้อนความรู้และทักษะผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Ammade et al. (2021) เลือกใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษผ่านการใช้สื่อที่เทคโนโลยีหลากหลายที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียน อันนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลลัพธ์ได้สอดคล้องตามความต้องการได้

นอกจากนี้นักศึกษายังแสดงให้เห็นความสามารถด้านการเลือกใช้ หรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องปลอดภัยตามกฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ดี โดยมีการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญาในการพัฒนาสื่อ โดยใช้เนื้อหาบทเรียนจากหนังสือแบบเรียนของสถานศึกษาเป็นเนื้อหาหลักและเพิ่มเติมเนื้อหาเสริมจากการสืบค้นจากแหล่งที่น่าเชื่อถือและมีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง ตลอดจนมีการเลือกใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เช่น รูปภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญา และยังมี การสอดแทรกแหล่งการเรียนรู้เสริมในสื่อที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความสามารถที่จะแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สอดคล้องดังที่ Prihatmi et. al. (2021) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทางออนไลน์ว่าควรมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบประสานเวลาที่มุ่งเน้นการทำกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นควบคู่ไปกับการเสริมแหล่งการเรียนรู้และกิจกรรมแบบไม่ประสานเวลาในห้องเรียนไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ไปใช้นั้น จะต้องมีการอบรมให้ความรู้หรือมีเงื่อนไขว่าต้องผ่านการเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การสอนหรือการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้มาก่อนแล้ว เนื่องด้วยรูปแบบฯ ในงานวิจัยนี้ มุ่งเน้นการออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนเป็นสำคัญ โดยไม่ได้มีการดำเนินการเตรียมนักศึกษาในด้านการเขียนแผนการสอนอยู่ในขั้นตอนของรูปแบบฯ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาภาษาจีนและการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีสาขาวิชาด้านภาษาศาสตร์ ในการออกแบบและเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในชั้นของการเลือกวิธีสอน จึงปรากฏแนวทางวิธีสอนตามกระบวนการสอนทางภาษา ทำให้การวางแผนและเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันตามธรรมชาติของศาสตร์สาขาวิชา ซึ่งในศาสตร์สาขาอื่น ๆ นั้น ก็มีรูปแบบหรือกระบวนการสอนที่เหมาะสมกับสาขาของตนเอง เช่น การสอนตามกระบวนการ 5Es การสอนตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ตลอดจนลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ของสาขาอื่น ๆ ก็มีความแตกต่างหลากหลาย เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การฝึกฝนทำโจทย์คำนวณในวิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาขยายผลให้ครอบคลุมศาสตร์สาขาทางด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผลของการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อทุกศาสตร์สาขาวิชามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธีรศักดิ์ สร้อยศิริ. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันแบบผสมผสานที่เสริมสมรรถนะนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของนิสิตครู. *วารสารวิชาการศรีปทุมชลบุรี ปีที่ 13(3)*, 42 – 51.
- ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ พ.ศ. 2556. (2556, 12 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 156 ง. หน้า 43 – 54.
- มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562. (2562, 6 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 56 ง. หน้า 12.
- เมธี คชาไพโร และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างความรู้และสมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15* (น.1081 – 1093)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *เครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับครู)*. บริษัทพริกหวานกราฟิค จำกัด.
- สำนักอธิการบดี สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (2562). *เอกสารประกอบงานสัมมนา “Work-based Education Forum How to practice? สร้างความเข้มแข็งมหาวิทยาลัย ด้วยแนวทางการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง”*. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
https://mgt.skru.ac.th/item/2019_09_02_177.pdf
- อุบลรัตน์ หริณวรรณ และคณะ. (2557). สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของครู. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 15(2)*, 147 – 156.
- Ammade S. et. al. (2021). *Current Research in ELT*. CV. Prima Putra Pratama
- Heinich R. et. al. (2002). *Instructional Media and Technologies for Learning*. Prentice Hall
- OECD. (2016). *Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills*. OECD Publishing.
- Prihatmi T. et. al. (2021). ASSURE model for teaching speaking online: teacher self reflections. *Journal Ilmiah Langue and Parole*, 4(2), 27-33

การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีนในสถานการณ์
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
THE STUDY OF SATISFACTION WITH ONLINE LEARNING OF CHINESE COURSES
DURING THE COVID-19 EPIDEMIC AMONG STUDENTS'S PANYAPIWAT INSTITUTE
OF MANAGEMENT

ชลลดา เชิดโฉม^{1*}, โชติวัน แยมขยาย², ประภัสสร นิกอร์สวัสดิ์³, ทิมทอง นางจ๋านง⁴
Chollada Cherdchom^{1*}, Chotiwan Yaemkhayai², Prapatsorn Nikornsawat³,
Timtong Natjumnong⁴

^{1,2,3,4} คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
^{1,2,3,4} School of Creative Educational Management, Panyapiwat Institute of Management
*Corresponding author, E-mail: cherdchom.chollada@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีนใน
สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ กลุ่มเป้าหมายคือ
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สาขาวิชาการสอนภาษาจีน สถาบันการจัดการ
ปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 53 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีนในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 ของนักศึกษา พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.88) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจสูงสุดในด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.81)
รองลงมาคือด้านอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.93) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.92)
ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.96) และด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน) ($\bar{X} = 3.74$,
S.D. = 0.97)

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ การเรียนการสอนออนไลน์ ภาษาจีน

ABSTRACT

This research aims to examine the satisfaction with online learning of Chinese courses during the COVID-19 epidemic among Panyapiwat Institute of Management's students. The target group was 1st-4th year students in the Faculty of Creative Educational Management, majoring of teaching Chinese language, Panyapiwat Institute of Management, totaling 53 students.

The research tool was satisfaction question. Quantitative data was analyzed by average and standard deviation.

The results of the research showed that

The students' satisfaction with online learning of Chinese courses during the COVID-19 epidemic was found that the overall students' satisfaction was at a high level ($\bar{X} = 3.93$, $S.D. = 0.88$). When considering each aspect, the students had the highest satisfaction in the instructor ($\bar{X} = 4.23$, $S.D. = 0.81$), followed by the equipment and media ($\bar{X} = 3.94$, $S.D. = 0.93$), the learner ($\bar{X} = 3.89$, $S.D. = 0.92$), the context and environment ($\bar{X} = 3.83$, $S.D. = 0.96$), and the language skills training (in Chinese) ($\bar{X} = 3.74$, $S.D. = 0.97$).

Keywords: Satisfaction, Online Learning, Chinese Language

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิดระลอก 3 มีการลุกลามขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ผู้ที่ติดเชื้อกระจายไปทั่วทุกสาขาอาชีพในทุกวงการ ซึ่งผู้ที่ได้รับเชื้อมีทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกิดจากกลุ่มก้อนสถานบันเทิง ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ นักร้อง นักดนตรี นักแสดง พิธีกร นักกีฬา พ่อค้า นักศึกษา ตลอดจนนักท่องเที่ยวทั่วไป (กรมสุขภาพจิต, 2564) สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ อยู่ในจังหวัดนนทบุรี ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจากประกาศสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ที่ 038/2564 เรื่อง ขยายเวลาปิดสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เป็นการชั่วคราว เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 19) กำหนดให้ภาคการศึกษาที่ 2.2/2563 และเทอม pre/2564 จัดจัดการเรียนการสอน การสอบและประเมินผลในชั้นเรียนทุกระดับ โดยให้ทุกคณะวิชาปรับการเรียนการสอน การสอบ และการประเมินผลเป็นแบบออนไลน์ (ประกาศสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ที่ 038/2564) จึงทำให้การเรียนการสอนทั้งหมดปรับเป็นรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การเรียนการสอนเกิดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนได้ตามบริบทของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือในชั้นเรียน กลับต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวัดประเมินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นออนไลน์ซึ่งครูผู้สอนต้องเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (Content Knowledge) ของผู้สอนเป็นหลักสำคัญเสมอ อย่างไรก็ตามกระบวนการถ่ายทอดเนื้อหานั้น ๆ ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญของการจัดการเรียนการสอนที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสอน การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล (Pedagogical Knowledge) สำหรับการสอนแบบออนไลน์นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องอาศัยความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Technological Knowledge) ร่วมด้วยเพื่อดำเนินการผ่านระบบจัดการเรียนรู้ (Learning Management System) และเครื่องมือออนไลน์ที่หลากหลาย (จินทนา วัฒนกาญจนะ, 2564)

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ คณะกรรมการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สาขาวิชาการสอนภาษาจีน จึงได้ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ในรายวิชาภาษาจีนทั้งหมด เช่น รายวิชาภาษาจีน

พื้นฐาน รายวิชาการออกเสียงภาษาจีน รายวิชาไวยากรณ์จีน รายวิชาการเขียนภาษาจีน รายวิชาการอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความ รายวิชาภาษาจีนเพื่อการทำงาน เป็นต้น ซึ่งรายวิชาภาษาจีนดังกล่าว ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนออนไลน์ทั้งสิ้น การเรียนการสอนภาษาจีนจำเป็นต้องเกิดกระบวนการฝึกหัดทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนต้องปรับตัวในการเรียนรู้เพื่อจะทำให้เกิดทักษะทั้ง 4 ทักษะให้ครบถ้วนสมบูรณ์ การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) จะเป็นการเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ บวกกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางเกิดความสะดวกรวดเร็วและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชากร (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2563) ซึ่งจากการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อาจส่งผลต่อการเรียนในรายวิชาภาษาจีน คณะวิจัยจึงศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการวางแผนการเรียนการสอนต่อไป

บททวนวรรณกรรม

ความพึงพอใจ

สารภี พงศาปาน (2557, น. 34 อ้างถึงในกาญจนา อรุณสุขสุขรจี , 2546 น. 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นการแสดงความรู้สึกดีใจยินดีของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสมและเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ การแสดงออกทางพฤติกรรมนั้นจะมีความเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคลจึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

อัสนีย์ เหมกระศรี (2561) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึงสภาวะที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพอารมณ์ทางจิตใจในเชิงบวกเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการ หรือเมื่อประสบความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวัง โดยที่พื้นฐานของสภาพจิตใจแต่ละบุคคลจะทำการประมวลผลต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระตุ้น แล้วจึงถ่ายทอดออกมาเป็นความรู้สึก และในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

น้ำลิน เทียมแก้ว (2561) กล่าวว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

จากที่กล่าวข้างต้นความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะทางจิตใจที่มีผลต่อความชื่นชอบ ดีใจหรือรู้สึกดีเมื่อได้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้รับรู้บางสิ่งบางอย่างที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจจนอยากให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การเรียนการสอนออนไลน์

สุวัฒน์ บรรลือ (2560, น. 252 อ้างถึงในกฤษณา สิกขมาน, 2554) กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการออกแบบการเรียนการสอนไว้อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน จัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีทาง

การศึกษา หลักการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา การถ่ายทอดความรู้ การนำเสนอเนื้อหา การจัดการเรียน การสอน และถ่ายทอดกลยุทธ์การสอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ

วิทยา วาโย (2563) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลายวิธี ที่จะทำให้ ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบที่สอดคล้องเหมาะสมกับ ลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ

สิทธิพร เอี่ยมแสน และคณะ (2564) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นการจัดการเรียน การสอนที่อาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นตัวกลาง ผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องไม่เจอกันเหมือนในห้องเรียนปกติ แต่เจอกันในโลกออนไลน์ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิผ่านทาง Zoom Microsoft Teams Google Meet และ Google Classroom เป็นต้น

จากที่กล่าวข้างต้นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผ่าน เทคโนโลยีดิจิทัลหรือสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ต่างๆ โดยมีผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหาการเรียนเป็นองค์ประกอบหลัก ของการเรียนการสอนออนไลน์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีนในสถานการณ์โรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สาขาวิชาการสอนภาษาจีน สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 53 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง คุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายคือ

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1- 4 คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สาขาวิชาการสอนภาษาจีน
2. นักศึกษาสมัครใจเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ โดยศึกษาแนวทางจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดค่านิยม ตัวแปรที่ศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการร่างเครื่องมือตามวัตถุประสงค์การวิจัย
3. จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจ และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หลังจากได้ผลจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ปรับแก้และนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล นำส่งหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามความพึงพอใจรูปแบบออนไลน์ (google form) ให้กลุ่มเป้าหมาย และขอความอนุเคราะห์ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ในการส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบ่งออกเป็น 5 ด้านได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน) ด้านอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1: ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาพรวม

ความพึงพอใจ (n = 53)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผู้สอน	4.23	0.81	มาก
ด้านอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี	3.97	0.93	มาก
ด้านผู้เรียน	3.89	0.92	มาก
ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม	3.83	0.96	มาก
ด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน)	3.74	0.79	มาก
รวม	3.93	0.88	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาพรวมพบว่า ด้านการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.81) ด้านการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน) ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.79) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2: ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ด้านผู้สอน)

ความพึงพอใจ (n = 53)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมและทันสมัย	4.26	0.83	มาก
ผู้สอนใช้ระยะเวลาการสอนมีความเหมาะสม	4.20	0.84	มาก
ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม	4.30	0.82	มาก
ผู้สอนใช้กิจกรรมการสอนมีความน่าสนใจ	4.16	0.77	มาก
รวม	4.23	0.81	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านผู้สอนพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ความพึงพอใจต่อผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.82) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อ ผู้สอนใช้กิจกรรมการสอนมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.77) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3: ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ด้านผู้เรียน)

ความพึงพอใจ (n = 53)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ผู้เรียนมีการเตรียมพร้อมในการเรียนอย่างเหมาะสม	4.01	0.86	มาก
ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ได้ตอบกับผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ	3.94	0.98	มาก
ผู้เรียนมีการบริหารจัดการเวลาอย่างเหมาะสม เช่น การทำการบ้าน การทำงานกลุ่ม เป็นต้น	3.84	0.92	มาก
ผู้เรียนมีสมาธิและความตั้งใจในการเรียน	3.77	0.93	มาก
รวม	3.89	0.92	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านผู้เรียนพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ความพึงพอใจต่อผู้เรียนมีการเตรียมพร้อมในการเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.86) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อผู้เรียนมีสมาธิและความตั้งใจในการเรียน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.93) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 4: ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน))

ความพึงพอใจ (n = 53)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.81	0.85	มาก
ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.73	0.94	มาก
ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการพูดอย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.69	1.10	มาก
ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม			
รวม	3.74	0.97	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน) พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ความพึงพอใจต่อผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.85) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.10) รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 5: ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ด้านอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี)

ความพึงพอใจ (n=53)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ผู้เรียนคิดว่าโปรแกรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม เช่น Ms-Teams Zoom เป็นต้น	4.18	0.87	มาก
ผู้เรียนมีความพร้อมด้านอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน เป็นต้น	4.00	0.94	มาก
ผู้เรียนมีความพร้อมด้านสัญญาณ Internet	3.66	0.99	มาก
รวม	3.94	0.93	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ความพึงพอใจต่อผู้เรียนคิดว่าโปรแกรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม เช่น Ms-Teams Zoom เป็นต้น ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.87) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อผู้เรียนมีความพร้อมด้านสัญญาณ Internet ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.99) รายละเอียดดังตาราง 5

ตารางที่ 6: ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม)

ความพึงพอใจ (n = 53)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เสียงรบกวน เช่น ระหว่างการเรียนการสอน ระหว่างการสอบ เป็นต้น	4	0.94	มาก
สถานที่ในการเรียนมีความเหมาะสม	3.66	0.99	มาก
รวม	3.83	0.96	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีน ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ความพึงพอใจต่อเสียงรบกวน เช่น ระหว่างการเรียนการสอน ระหว่างการสอบ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.84) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อสถานที่ในการเรียนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.89) รายละเอียดดังตารางที่ 6

สรุปผลการวิจัย

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีนในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ แบ่งหัวข้อการประเมินทั้งหมด 5 หัวข้อใหญ่ ได้แก่ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน) ด้านอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านผู้สอน นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.81) ประเด็นผู้สอนเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม มีผลการประเมินความพึงพอใจสูงสุด
2. ด้านผู้เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.92) ประเด็นผู้เรียนมีการเตรียมพร้อมในการเรียนอย่างเหมาะสม มีผลการประเมินความพึงพอใจสูงสุด
3. ด้านการฝึกทักษะทางภาษา (ภาษาจีน) นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.97) ประเด็นผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีผลการประเมินความพึงพอใจสูงสุด
4. ด้านอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.93) ประเด็นผู้เรียนคิดว่าโปรแกรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม เช่น Ms-Teams Zoom เป็นต้น มีผลการประเมินความพึงพอใจสูงสุด
5. ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.96) ประเด็นเสียงรบกวน เช่น ระหว่างการเรียนการสอน ระหว่างการสอบ เป็นต้น มีผลการประเมินความพึงพอใจสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลสรุปแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ รายวิชาภาษาจีนในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ด้านผู้เรียน ผลการสอบถามความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดจากทั้ง 5 ด้าน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน รวมถึงการบริหารจัดการเวลาของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยควรเพิ่มเติมรายละเอียดในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการเตรียมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต (2564, 16 เมษายน). *ไวรัสสหภักย์สายพันธุ์อังกฤษ โควิดระลอก 3 ลามไทย*. กรมสุขภาพจิต. <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30682>
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563). *การจัดการเรียนรู้ออนไลน์: วิธีที่เป็นไปทางการศึกษา*. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จันทนา วัฒนกาญจนะและคณะ. (2564). ประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ จากสมรรถนะผู้สอนและการวัดประเมินผล กรณีศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายประชาชน*, 3(2), 1-13.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2561). *การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560*. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทยา วาโย. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 14(34), 285-298.
- สารภี พงศาปาน. (2557). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการสอนแบบ RAP สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]*, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สิทธิพร เอี่ยมเสนและคณะ. (2564). แนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับมหาวิทยาลัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 32(3), 2-16.
- สุวัฒน์ บรรลือ. (2560). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 11(2), 250-260.
- อัสนีย์ เหมกระศรี. (2561). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์บนทปฏิบัติการชีววิทยาภาคชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ใน *กระบวนทัศน์: การจัดการสมัยใหม่ในบริบทประเทศไทย 4.0. การประชุมวิชาการระดับชาติ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ 6* (น.1222-1238).

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยเทคนิคลงมือปฏิบัติในการเรียนวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษา วิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT THROUGH PRACTICE-BASED LEARNING
TECHNIQUE IN COMPUTER PROGRAMMING: CASE STUDY OF FUNDAMENTAL OF
COMPUTER PROGRAMMING IN BANGKOK UNIVERSITY

สิรินธร จียาศักดิ์
Sirinthorn Cheyasak

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
School of Information Technology and Innovation, Bangkok University
Corresponding author, E-mail: Sirinthorn.c@bu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยเทคนิคลงมือปฏิบัติ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่างการฝึกปฏิบัติระหว่างโจทย์พื้นฐานกับโจทย์ประยุกต์ และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนด้วยเทคนิคลงมือปฏิบัติ สำหรับรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 โดยกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 132 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แผนปฏิบัติการ การมอบหมายงาน แบบทดสอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนด้วยเทคนิคแบบลงมือปฏิบัติ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การส่งงาน และการทำแบบทดสอบ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน และการทดสอบที (t-Test)

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบลงมือปฏิบัติในรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรม 1 จำนวนผู้เรียนสอบผ่านตามเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 85 ผลวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยสถิติการทดสอบที พบว่าผู้เรียนกลุ่มที่ 2 มีคะแนนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51

คำสำคัญ: การเรียนรู้ด้วยเทคนิคลงมือฝึกปฏิบัติ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

ABSTRACT

This research aims 1) to study the achievement of practice-based learning technique 2) to compare the learning outcome between basic practice and advanced practice and 3) to evaluate the students' satisfaction to practice-based learning technique in the Fundamental of Programming Principles I. The data is collected from 132 students of school of Information Technology and Innovation, Bangkok University. The research tools include

action plan assignments, examination, and student satisfaction questionnaires of practice-based learning techniques, collecting data by observing students' learning behaviors, submitting assignments, and doing tests. The results are calculated by using basic statistical values and t-Test.

The research found that the learning achievement of the learners with practice-based learning in the Fundamental of Programming Principles I, the number of learners passed the criteria was as high as 85%. It was found that the learners of group 2 had scores significantly higher than those of group 1 of 0.05, and the overall satisfaction assessment of the learners was at a good level with an average score of 4.48, the standard deviation of 0.51.

Keywords: Practice-based Learning Technique, Computer Programming, Learning Achievement

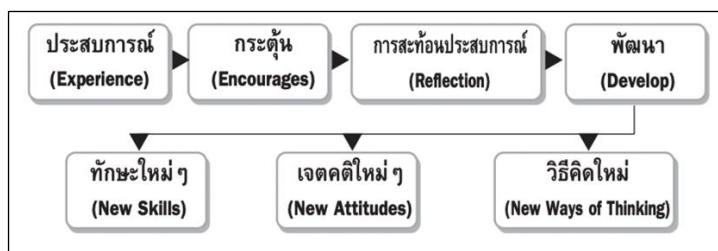
บทนำ

ปัจจุบันสายงานทางด้านไอทีอย่างโปรแกรมเมอร์ที่ต้องใช้ทักษะการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นที่ต้องการสูง และยิ่งขาดแคลนในตลาดแรงงาน จากการจัดอันดับอาชีพที่เป็นที่ต้องการพบว่าโปรแกรมเมอร์เป็นสายงานด้านไอทีที่ติด 1 ใน 10 อาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการมากที่สุด ประกาศจากกรมประชาสัมพันธ์ปี 2565 จากบทความบริษัทกรุงเทพ (2564) และยังมีค่าจ้างที่สูงแม้เป็นนักศึกษาที่จบใหม่จากมติชนออนไลน์ (2564) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทำให้ทางคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มุ่งเน้นพัฒนาบัณฑิตสายไอทีที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานปัจจุบัน โดยเปิดสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทั้ง 2 สาขา นักศึกษาจะต้องลงเรียนวิชาหลักการเขียนโปรแกรม 1 ซึ่งเป็นวิชาที่มีความสำคัญมากสำหรับหลักสูตรปริญญาบัณฑิตสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งทางคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตราที่ 22 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2545) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และมาตราที่ 24 (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาและพัฒนาความสนใจเรียนโดยนำเทคนิคเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Practice-based Learning) ในรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้ใช้พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การคำนวณ ร่วมกับทักษะการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาหรือการสร้างแอปพลิเคชันเบื้องต้นด้วยการลงมือปฏิบัติจริงภายใต้สภาพแวดล้อมจริง ทั้งนี้ เนื่องจากรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 เป็นวิชาพื้นฐานหลักที่จำเป็นต้องลงเรียนก่อน (Prerequisite) ที่จะเรียนวิชาด้านการเขียนโปรแกรมอื่นต่อไปอีกมากกว่า 6 รายวิชา อีกทั้งยังเป็นวิชาพื้นฐานที่จะสามารถนำไปสู่การประกอบอาชีพในเส้นทางสายไอทีได้ต่อไปในอนาคต

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นการปฏิบัติ (สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้, 2550) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ หมายถึง การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสรับประสบการณ์ แล้วได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนสิ่งต่าง ๆ (Reflection) ที่ได้จากประสบการณ์ออกมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ เจตคติใหม่ หรือ วิธีการคิดใหม่ ดังภาพ

ภาพที่ 1: แผนภาพโมเดลการเรียนรู้แบบประสบการณ์
ที่มา: <http://bsri.swu.ac.th/fileindex/childcenter/full50049.pdf>

1. การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นปฏิบัติ โดยสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้ (2550) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นปฏิบัติเป็นการจัดกิจกรรมลักษณะกลุ่มปฏิบัติการ เน้นการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำ ได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกกระบวนการต่าง ๆ และฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนกระบวนการสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิบัติ ดังภาพ

ภาพที่ 2: ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติ
ที่มา: <http://bsri.swu.ac.th/fileindex/childcenter/full50049.pdf>

จากภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติ มีกระบวนการทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน เป็นขั้นตอนแรกที่ผู้สอนต้องกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรียน หรือหาความรู้เพิ่มเติม โดยใช้การสนทนาพูดคุยหรือทบทวนประสบการณ์เดิม เพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาหรือประสบการณ์ใหม่ที่ผู้เรียนจะได้รับ ด้วยการตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น ขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษา/วิเคราะห์ เริ่มด้วยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันโดยการค้นคว้าหาความรู้ แสดงความคิดเห็น

ร่วมกันและสรุปในประเด็นที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้สอนจะตั้งประเด็นความรู้หรือหัวข้อที่จะวิเคราะห์ จากนั้นจะแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติหรือทดลองตามขั้นตอน ฝึกคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ โดยมีผู้สอนเป็นที่ปรึกษาดูแล ให้คำปรึกษาและประเมินการปฏิบัติเพื่อแก้ไขหากมีข้อบกพร่อง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้ประมวลความรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านการปฏิบัติ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดองค์ความรู้หรือทักษะใหม่ ขั้นตอนที่ 5 ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้ ขั้นที่ผู้เรียนปรับปรุงผลงานที่ได้เรียนรู้จากแนวคิด หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำทักษะหรือความรู้ใหม่ มาปรับปรุงหรือประยุกต์กับผลงานให้ดีขึ้น ขั้นตอนที่ 6 ขั้นการประเมินผลเป็นการวัดผลตามสภาพความจริง โดยเน้นที่ผลการปฏิบัติ จากชิ้นงานหรือผลงานของผู้เรียน เป็นขั้นตอนสุดท้าย

2. การศึกษาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

งานวิจัย ญัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป (2559) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบปฏิบัติ รวมถึงศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาจากวิธีการสอนแบบลงมือปฏิบัติ ในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) พบว่าผลของการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติกับนักศึกษาในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) พบว่ากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการทำวิจัยด้วยตนเอง โดยผลผลการศึกษาสามารถวิเคราะห์ออกเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบและผลงานวิจัยโดยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับเกณฑ์มาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่วัดจากแบบทดสอบและผลงานวิจัย โดยผลงานวิจัยได้สรุปผลดังนี้ “ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.34 ระดับดีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 และระดับค่อนข้างดี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับเกณฑ์มาตรฐานผลการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียนเท่ากับ 70.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.89 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ทางผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทางมหาวิทยาลัยคือ ผ่านเกณฑ์ที่ 70 คะแนนหรือ เกรด C ด้วยสถิติทดสอบค่าที (One-sample t- test) พบว่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด” สำหรับผลประเมินความพึงพอใจรายด้านพบว่า ด้านการเรียนการสอน ด้านความรู้ของนักศึกษา ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 3.83 4.04 และ 3.71 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่งให้ให้ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยเทคนิคแบบลงมือปฏิบัติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่างการฝึกปฏิบัติจากโจทย์พื้นฐานกับโจทย์ประยุกต์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อแผนปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยเทคนิคแบบลงมือปฏิบัติ

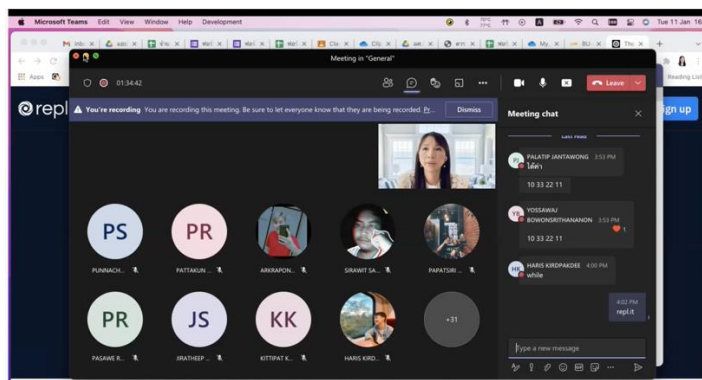
วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบลงมือปฏิบัติ โดยการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อทดลองการสอนด้วยเทคนิคการสอนแบบลงมือปฏิบัติ ออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ใช้เทคนิคการฝึกปฏิบัติด้วยโจทย์พื้นฐานและฝึกปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับผู้สอน จำนวน 66 คน กลุ่มที่ 2 ใช้เทคนิคฝึกปฏิบัติโดยผู้สอนนำโจทย์ประยุกต์และฝึกปฏิบัติพร้อมผู้สอน จำนวน 66 คน รวม 132 คน ปีการศึกษา 2564 ซึ่งเรียนวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทำวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ แผนปฏิบัติการสำหรับการเรียนการสอนรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 การมอบหมายงาน ข้อสอบวัดผล และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนด้วยเทคนิคแบบลงมือปฏิบัติ ดังนี้

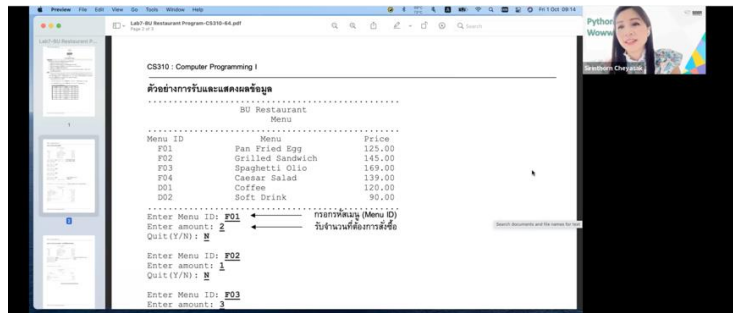
1. แผนปฏิบัติการสำหรับการเรียนการสอนรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 จำนวน 15 ครั้ง ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติ (สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้, 2550) ดังนี้

1.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนเช็คชื่อด้วยเครื่องมือออนไลน์ สนทนาพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นความรู้ของแต่ละรายสัปดาห์ พร้อมทบทวนเนื้อหาบทเรียนผ่านการถามตอบ แสดงความคิดเห็น เกม หรือแบบทดสอบออนไลน์ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนและเชื่อมโยงสู่เนื้อหาถัดไป

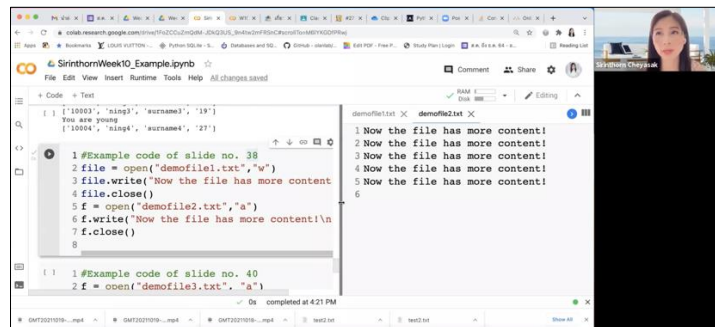
ภาพที่ 3: การนำเข้าสู่บทเรียนรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1

1.2 ชั้นศึกษา/วิเคราะห์ เริ่มต้นด้วยการเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันโดยผู้สอนอธิบายบทเรียน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับโจทย์ปัญหาคอมพิวเตอร์ ผ่านการบรรยาย แล้วผู้สอนสนทนาโต้ตอบกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมถามตอบ

ภาพที่ 4: การศึกษาและวิเคราะห์รายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1

1.3 ขั้นฝึกปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอน โดยผู้สอนคอยให้แนะนำและให้คำปรึกษาแก้ไขหากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยระหว่างการปฏิบัติผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีผู้สอนคอยดูแล

ภาพที่ 5: การฝึกปฏิบัติรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1

1.4 ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ผู้สอนสรุป พร้อมประมวลผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจประเด็นการเรียนรู้ ทราบข้อบกพร่อง พร้อมยังได้เรียนรู้ทักษะใหม่จากการฝึกปฏิบัติ

1.5 ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้ ผู้เรียนปรับปรุงผลงานที่มีข้อผิดพลาดจากการแลกเปลี่ยน หรือการให้คำแนะนำจากผู้สอน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะใหม่ มาปรับปรุงในตัวเองให้ถูกต้อง

1.6 ขั้นการประเมินผล ผู้สอนประเมินผลจากงานที่ได้รับมอบหมาย พร้อมสรุปประเด็นเนื้อหาทักษะใหม่หรือข้อควรระวังในแต่ละรายสัปดาห์

2. ข้อสอบวัดผล โดยผู้วิจัยจัดทำขึ้นให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 แบ่งเป็น ปรนัยจำนวน 60 ข้อ และอัตนัย 2 ข้อ สำหรับการทดสอบเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในการเรียนรายวิชานี้ ด้วยระดับค่าจากคะแนนตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ แบ่งเป็น 8 ระดับ ได้แก่ เกรด A มีคะแนนเท่ากับ 4.00 เกรด B+ มีคะแนนเท่ากับ 3.50 เกรด B มีคะแนนเท่ากับ 3.00 เกรด C+ มีคะแนนเท่ากับ 2.50 เกรด C มีคะแนนเท่ากับ 2.00 เกรด D มีคะแนนเท่ากับ 1.00 และ เกรด F มีคะแนนเท่ากับ 0.00 หรือไม่ผ่านรายวิชานี้ ตามลำดับ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ สำหรับการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว และแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคแบบฝึกปฏิบัติ ด้วยเกณฑ์การประเมินแบบ 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจระดับดีมาก
- 3.50 – 4.49 หมายถึง ความพึงพอใจระดับดี
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ความพึงพอใจระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ด้วยเทคนิคแบบลงมือปฏิบัติของนักศึกษาในรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 เป็นการเรียนการสอนที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์แบบลงมือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเรียนรู้รายสัปดาห์ ทำให้นักศึกษามีทักษะการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริง เกิดทักษะใหม่จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เรียนร่วมกัน พร้อมทั้งทราบข้อผิดพลาด จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข ทำให้สามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการผ่านรายวิชาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษากลุ่มที่ 1 ใช้การเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจากโจทย์ที่ผู้สอนเตรียมมาต่างหากแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับโจทย์ที่ได้รับมอบหมาย รวมจำนวน 66 คน พบว่าผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 86 และไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 14 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมเท่ากับ 66.29 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน นักศึกษากลุ่มที่ 2 ใช้การเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจากโจทย์ที่ได้รับมอบหมายจริง รวมจำนวน 66 คน พบว่าผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 98.49 และไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 1.51 เมื่อพิจารณาผลการเรียนรู้โดยแบ่งตามเกณฑ์มาตรฐานลำดับชั้นของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ดังนี้

ตารางที่ 1: แสดงผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานลำดับชั้นของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม

เกณฑ์มาตรฐานลำดับชั้นการเรียนรู้	จำนวนศ.กลุ่มที่ 1	ร้อยละ	จำนวนศ.กลุ่มที่ 2	ร้อยละ
A (ดีเยี่ยม แต่มีระดับคะแนน 4.00)	12	18.18	9	13.64
B+ (ดีมาก แต่มีระดับคะแนน 3.50)	10	15.15	13	19.70
B (ดี แต่มีระดับคะแนน 3.00)	17	25.76	14	21.21
C+ (ค่อนข้างดี แต่มีระดับคะแนน 2.50)	11	16.67	13	19.70
C (พอใช้ แต่มีระดับคะแนน 2.00)	4	6.06	10	15.15
D+ (ค่อนข้างอ่อน แต่มีระดับคะแนน 1.50)	3	4.54	6	9.09
D (อ่อน แต่มีระดับคะแนน 1.00)	2	3.03	0	0
F (ตก แต่มีระดับคะแนน 0.00)	7	10.61	1	1.51
ผลรวม	66	100	66	100

จากตารางที่ 1 แสดงผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานลำดับชั้นของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า นักศึกษากลุ่มที่ 1 ใช้การเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจากโจทย์ที่ผู้สอนเตรียมมาต่างหากแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับโจทย์ที่ได้รับมอบหมาย พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในลำดับชั้นดีเยี่ยม (A) จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ลำดับชั้นดีมาก (B+) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 ลำดับชั้นดี (B) จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.76 ลำดับชั้นค่อนข้างดี (C+) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ลำดับชั้นพอใช้ (C) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 ลำดับชั้นค่อนข้างอ่อน (D+) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 ลำดับชั้นอ่อน (D) จำนวน

2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 และลำดับขั้นตง (F) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61 สำหรับผลการเรียนรู้ของ นักศึกษากลุ่มที่ 2 ใช้การเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจากโจทย์ที่ได้รับมอบหมายจริง พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ใน ลำดับขั้นดีเยี่ยม (A) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 ลำดับขั้นดีมาก (B+) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 ลำดับขั้นดี (B) จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ลำดับขั้นค่อนข้างดี (C+) จำนวน 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 19.70 ลำดับขั้นพอใช้ (C) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 ลำดับขั้นค่อนข้างอ่อน (D+) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 และลำดับขั้นตง (F) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.51

ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยเทคนิคแบบการฝึกปฏิบัติ จำแนก นักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ นักศึกษากลุ่มที่ 1 ฝึกปฏิบัติด้วยโจทย์เพิ่มเติมที่ใกล้เคียงกับโจทย์ที่จริงผู้สอนจะ มอบหมาย จำนวน 66 คน และนักศึกษากลุ่มที่ 2 ฝึกปฏิบัติด้วยโจทย์จริงที่ผู้สอนมอบหมาย จำนวน 66 คน โดยนำจากการคะแนนการทดสอบจำนวน 40 คะแนน ของทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อทำการเปรียบเทียบและทดสอบทาง สถิติด้วย Independent t-Test ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2: แสดงการเปรียบเทียบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคฝึกปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

กลุ่มผู้เรียน	n	$\bar{X}$	SD	t	Sig(1-tailed)
นักศึกษากลุ่มที่ 1 ฝึกปฏิบัติจากโจทย์เพิ่มเติม	66	24.23	12.45		
นักศึกษากลุ่มที่ 2 ฝึกปฏิบัติจากโจทย์ที่มอบหมายจริง	66	35.17	14.21	5.05	0.05**

**นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยเทคนิคแบบฝึกปฏิบัติของนักศึกษา 2 กลุ่ม พบว่า นักศึกษากลุ่มที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 35.17 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษากลุ่มที่ 1 คิดเป็น ร้อยละ 10.94 จากผลการทดสอบทางสถิติด้วย Independent t-Test เปรียบเทียบผลการสอบจากคะแนน เต็ม 40 คะแนน ของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม พบว่านักศึกษากลุ่มที่ 2 ฝึกปฏิบัติด้วยโจทย์จริงที่ผู้สอนมอบหมายมี ผลการเรียนรู้ดีกว่ากลุ่มที่ 1 ฝึกปฏิบัติด้วยโจทย์เพิ่มเติมที่คล้ายคลึงกับโจทย์ที่ผู้สอนจะมอบหมาย อย่างมี นัยสำคัญ 0.05

จากการเก็บรวบรวมผลประเมินความพึงพอใจด้วยแบบประเมินความพึงพอใจการเรียนรู้แบบลงมือ ปฏิบัติจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการเรียนการสอนด้วยเทคนิคฝึกปฏิบัติ และด้าน ความรู้ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3: แสดงผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการสอนด้วยเทคนิคฝึกปฏิบัติ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านอาจารย์ผู้สอน			
1. ผู้สอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.24	0.52	ดี
2. มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนออนไลน์หรือช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	4.39	0.55	ดี
3. อธิบายได้ตรงประเด็น มีการนำเสนอประสบการณ์หรือยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจได้ง่าย	4.54	0.57	ดีมาก
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.58	0.48	ดีมาก

ตารางที่ 3: แสดงผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการสอนด้วยเทคนิคฝึกปฏิบัติ (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านการเรียนการสอนด้วยเทคนิคฝึกปฏิบัติ			
1. กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน			ดี
2. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถสร้างประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและได้เรียนรู้สิ่งใหม่	4.35	0.45	ดี
3. กิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและ/หรือออนไลน์กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ของรายวิชา	4.48	0.34	ดี
	4.50	0.57	
ด้านความรู้			
1. รายวิชาีการสอดแทรกโจทย์จริงจากโลกภายนอกเพื่อเป็นกรณีศึกษา	4.54	0.56	ดีมาก
2. มีโอกาสได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และกรณีศึกษาจากผู้มีประสบการณ์จริง	4.58	0.57	ดีมาก
3. สามารถนำความรู้ประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับรายวิชาได้จริง	4.55	0.45	
ค่าเฉลี่ยรวม	4.48	0.51	ดี

จากตารางที่ 3 ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนจำแนกออกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนผลประเมินรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับดี ด้านการเรียนการสอนด้วยเทคนิคฝึกปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับดี และด้านความรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 อยู่ในระดับมาก ทำให้ผลประเมินความพึงพอใจโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดี ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยนำเทคนิคการฝึกปฏิบัติทำให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริง เกิดทักษะใหม่จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เรียนร่วมกัน พร้อมทั้งทราบข้อผิดพลาด จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข ทำให้สามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบลงมือปฏิบัติในรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรม 1 จำนวนผู้เรียนสอบผ่านตามเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 85 เมื่อพิจารณาผู้เรียนรายกลุ่ม แบ่งเป็นผู้เรียนกลุ่มที่ 1 ใช้โจทย์ใกล้เคียงกับโจทย์จริงที่ผู้สอนมอบหมาย เพื่อฝึกปฏิบัติร่วมกันก่อน จากนั้นผู้สอนมอบหมายโจทย์จริงให้เป็นการบ้าน และผู้เรียนกลุ่มที่ 2 ใช้โจทย์จริงที่ผู้สอนมอบหมายฝึกปฏิบัติจริงร่วมกัน พบว่าผู้เรียนกลุ่มที่ 2 มีผลคะแนนเฉลี่ยรวม และจำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 98 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีฐฐพงษ์ ฉายแสงประทีป (2559) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบลงมือปฏิบัติในรายวิชาTMT423 มีคะแนนเฉลี่ย 33.97 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุกิตติ์ สายสิงห์ (2558) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชาการบริหารสารสนเทศ 2 โดยเน้นรูปแบบฝึกปฏิบัติจริง การทดสอบ หลังเรียนมีนักศึกษาผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 90.32 เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียน การส่งงาน พบว่าผู้เรียนเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งก้าวเข้าสู่การเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาทำให้การปรับตัว การรับผิดชอบ ความสนใจเรียน ต่างจากการฝึกปฏิบัติด้วยโจทย์จริงพร้อมกับผู้สอนในชั้นเรียน ซึ่งบรรยากาศการเรียนทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ ส่งงานอย่างพร้อมเพรียงมากกว่าการมอบหมายงานให้กลับไปฝึกฝนและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

สำหรับผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการฝึกปฏิบัติรายด้านพบว่า ด้านความรู้มีผลประเมินมากที่สุด ด้วยเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านอาจารย์ผู้สอนผล และด้านการเรียนการสอนด้วยเทคนิคฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับดี ส่งผล

ให้ผลประเมินความพึงพอใจโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดี ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 การเรียนการสอนด้วยเทคนิคการฝึกปฏิบัติทำให้ผู้เรียนการได้เรียนรู้ เกิดทักษะใหม่จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พร้อมฝึกปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง เกิดการพัฒนาทักษะและความรู้อย่างรวดเร็ว ซึ่งวิชาหลักการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นพื้นฐานสำคัญหรือจุดเริ่มต้นของการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาคอมพิวเตอร์และพื้นฐานต่อยอดในสายอาชีพด้านไอทีต่อไปในภายหน้า

เอกสารอ้างอิง

- จารุกิตติ์ สายสิงห์. (2558). ผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชาการบริหารสารสนเทศ 2 โดยเน้นรูปแบบฝึกปฏิบัติจริง. การประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 12 –13 พฤษภาคม 2558. 61-66.
- ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป. (2559). การศึกษาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว .วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(2), 93-102.
- กรุงไทย จำกัด (มหาชน). (2564, 4 มีนาคม). เปิดสายงาน อาชีพที่ขาดแคลน 2565 ตลาดต้องการมากที่สุด. ktc.co.th. <https://www.ktc.co.th/article/knowledge/the-shortage-occupation-list-in-2021>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มติชน เส้นทางเศรษฐกิจออนไลน์. (2564, 29 มกราคม). ไอที ครองแชมป์ เงินเดือนเด็กจบใหม่ สตาร์ตสูงสุด 60,000 บาท. sentangsedtee.com. https://www.sentangsedtee.com/today-news/article_171789.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นปฏิบัติ*. สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. กลุ่มส่งเสริม นวัตกรรมกรเรียนรู้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. พิมพ์ครั้งที่ 1 : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

การเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตาม
แนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ Work-Based Education
STRENGTHENING PRE-SERVICE TEACHER'S BEHAVIORS BASED ON TEACHER
PROFESSIONAL CODE OF ETHICS THROUGH WORK-BASED EDUCATION

พรพิมล ประสงค์พร¹, ปิยนันต์ คล้ายจันทร์^{2*}
Pornpimon Prasongpporn¹, Piyanun Klaichun^{2*}

^{1,2}คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

^{1,2}School of Creative Educational Management, Panyapiwat Institute of Management

*Corresponding author, E-mail: piyanunkla@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ 2) เพื่อพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ และ 2) แบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ได้พัฒนาขึ้นมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อเท่ากับ 0.66 – 1.00

2. แบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ได้พัฒนาขึ้น มีคุณภาพของเครื่องมือโดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และค่าความเชื่อมั่นรายข้อตั้งแต่ 0.36 – 0.79

คำสำคัญ: การเสริมสร้างพฤติกรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู การเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ABSTRACT

This research aims at developing the Manual for strengthening pre-service teachers' behaviors based on Teacher Professional Code of Ethics through Work-Based Education. The purposes of the research aim at 1) creating and validating on the manual developed for strengthening pre-service teachers' behaviors based on Teacher Professional Code of Ethics through Work-Based Education and 2) developing the instrument used for studying pre-service teachers' behaviors based on Teacher Professional Code of Ethics through Work-Based Education. The samples were 30 student interns in private enterprises which were selected through simple random sampling technique. The instruments used included 1) A manual for strengthening pre-service teachers' behaviors based on Teacher Professional Code of Ethics through Work-Based Education and 2) an evaluation form of behaviors based on Teacher Professional Code of Ethics. The statistics used for examining the quality of the instruments were Index of Congruence and Cronbach Alfa-Coefficient.

The research findings are as follows:

1. The creating and validating on the Manual for Strengthening Pre-Service Teachers' Behaviors Based on Teacher Professional Code of Ethics through Work-Based Education which was developed is practically validating with the Index of Congruence of items are between 0.66 - 1.00
2. The evaluation form of behaviors based on Teacher Professional Code of Ethics through Work-Based Education which was developed is practically validated at the rate on reliability at 0.96 and the reliability rates among the items are between 0.36 – 0.79

Keywords: Behavior strengthening, Teacher Professional Code of Ethics, Work-Based Education

บทนำ

สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและไร้พรมแดน ทำให้การรับข้อมูลข่าวสารสะดวกและรวดเร็ว ส่งผลให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันความเจริญก้าวหน้าของสังคมในยุคนี้ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ทำให้เกิดความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น ขาดการปฏิสัมพันธ์ ส่งผลให้สังคมไทยต้องเผชิญวิกฤติความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทของครูจึงต้องเพิ่มสมรรถนะที่ครอบคลุมไม่เพียงแต่ความรู้เท่านั้น จำเป็นต้องส่งเสริมประสบการณ์ให้ก้าวทันสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมในทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 อาทิ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา ความริเริ่มสร้างสรรค์ การสื่อสารและการร่วมมือ ทักษะสารสนเทศ ทักษะชีวิตและอาชีพ ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการนำตนเอง ทักษะทางสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 (2) และ (3) ที่ให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการ

ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น พร้อมทั้งปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและผู้อื่นในสังคม ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งของการจัดการศึกษา เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ตัวผู้เรียน การสร้างและพัฒนาผู้เรียนเพื่ออนาคตของประเทศที่ก่อปรด้วยพลเมืองที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและความเจริญงอกงาม ทางสติปัญญา นับเป็นภารกิจสำคัญของครูที่จะต้องดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาทั้งระบบที่จะส่งผลต่อผู้เรียนในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ สามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้ นอกจากนี้ครูยังต้องเป็นแบบอย่างในการดำรงตนแก่ศิษย์ (ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และ เอมมา อาสนจินดา, 2557, หน้า 231) ครูจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตนให้เพียบพร้อมเพราะเป็นความรับผิดชอบ และแสดงพฤติกรรมตามบทบาทในวิชาชีพของตน โดยจะต้องแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ งดเว้นจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ตัวผู้ปฏิบัติเอง แต่ในปัจจุบันกลับพบว่า บุคคลในวิชาชีพทางการศึกษา โดยส่วนใหญ่มักจะไม่ทราบสาระสำคัญของ จรรยาบรรณวิชาชีพอย่างแท้จริง จะให้ความสำคัญเฉพาะในช่วงเวลาที่ต้องสอบใบประกอบวิชาชีพ หรือเมื่อ ตอนศึกษาเล่าเรียนเท่านั้น ซึ่งถือว่าการละเลยและบกพร่องต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงเป็นเรื่องที่จะต้อง เร่งแก้ไข และร่วมมือกันทั้งองค์กรวิชาชีพ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2558, หน้า 12)

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของครู พบว่า ความเป็นครูในสังคมไทยกำลังอยู่ในภาวะวิกฤตศรัทธาใน วิชาชีพครูตั้งรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่บ่งชี้ว่าครูกำลังอยู่ในวิกฤตศรัทธาจึงมี ความจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูยุคใหม่เพื่อมุ่งเน้นคุณภาพคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ จะต้องพัฒนาประเทศต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับรายงาน ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำผิดวินัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2555 พบว่ามีข้าราชการ ครูกระทำผิดวินัยและผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน ถึง 308 รายโดยกระทำความผิดด้านละทิ้งการปฏิบัติหน้าที่ กรณีขู่สาวและอนาจาร ทุจริตด้านการเงิน ทุจริต ต่อหน้าที่ และความผิดทางด้านอาญา (ทีมงานครูวันดีต่อทคอม, 2556) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้วิชาชีพครูซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูงอยู่ในภาวะวิกฤตศรัทธาคือการที่ครูส่วนหนึ่งไม่ ประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูซึ่งได้มีบทบัญญัติไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งแต่ละด้านจะมีแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น มีวินัยต่อตนเอง พัฒนาคณะ ชื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อ เอาใจใส่ช่วยเหลือต่อผู้รับบริการ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์ ยึด มั่นในระบอบคุณธรรม และสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรณพ จินะวัฒน์ และ รัตน์ ดวงแก้ว (2557) ที่พบว่ามีเหตุการณ์หลายเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูในด้าน ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เช่น ปัญหาด้านขู่สาว ปัญหาครูละเลยการสอนในชั้นเรียนเพื่อประกอบอาชีพส่วนตัว ซึ่งชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ วิชาชีพในทุก ๆ ด้านยังอ่อนแอมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์ (2559) ที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัยของข้าราชการในด้านปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย 2.29 พฤติกรรมเหล่านี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยการเรียนรู้แต่เพียงตำราหรือในชั้น เรียนเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องอาศัยการบ่มเพาะ และฝึกฝน การลงมือปฏิบัติจนเกิดความเคยชินและเกิด เป็นพฤติกรรมที่ฝังแน่นในที่สุด

การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีคุณลักษณะที่พร้อมในการปฏิบัติงานแนวคิดหนึ่ง คือแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ (Work-Based Education: WBE) เป็นแนวคิดการจัดการศึกษาที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ (1) Work-Based Teaching (WBT) เป็นการเรียนภาคทฤษฎี (2) Work-Based Learning (WBL) เป็นการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติงานจริงอย่างมีแบบแผน และ (3) Work-Based Researching (WBR) เป็นการศึกษาวิจัยจากปัญหาวิจัยการจัดการศึกษาแบบ WBE โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสอดคล้องกับอมรรัตน์ วัฒนาธร (2551) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติว่าเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านเนื้อหาสาระและการฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ และพัฒนาการคิดขั้นสูง โดยสถาบันการศึกษาร่วมมือกับแหล่งประกอบการในชุมชนรับผิดชอบการเรียนการสอนร่วมกันตั้งแต่กำหนดจุดประสงค์ กิจกรรมและวิธีการประเมิน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรสิริ วรวรรณ และ อติเรก นวลศรี (2559) ที่พบว่า การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของครูสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ ควรประกอบด้วยการพัฒนาด้านหลักสูตรที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของทั้งผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตอย่างแท้จริง การพัฒนาด้านผู้สอนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้เชิงกระบวนการ มีการพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อการใช้งานจริงของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ และด้านกิจกรรมนักศึกษาที่สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นสร้างความเข้มข้นในวิชาการ มีการประสานองค์ความรู้ร่วมกับสหวิทยาการ

ดังนั้น การสร้างคู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยการเรียนรู้ผ่านแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่เน้นพฤติกรรมตามจรรยาบรรณจะเป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างพฤติกรรมครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และจำเป็นต้องเริ่มต้นปลูกฝังพฤติกรรมและคุณลักษณะความเป็นครูผ่านกิจกรรมที่หลากหลายในทางปฏิบัติ นอกเหนือไปจากองค์ความรู้ที่ได้จากทฤษฎีในขณะที่กำลังศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ผลิตครู การที่คณะผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพของคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ จะเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในคณะศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในการบ่มเพาะพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียนและสถาบันที่ผลิตครูจะมีเครื่องมือสำหรับประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูต่อไป

บททวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและการศึกษาด้านพฤติกรรม

พฤติกรรมของบุคคลเป็นการแสดงออกหรือการกระทำของบุคคล ที่มีผลเนื่องมาจากการถูกกระตุ้น ถูกจูงใจจากสิ่งเร้าต่าง ๆ หรือปฏิกิริยาภายในร่างกายที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ผ่านประสาทสัมผัส และประสบการณ์ส่วนบุคคลที่เป็นกระบวนการภายในจิตใจที่สามารถสังเกตได้ทางอ้อมผ่านการกระทำหรือการแสดงออกการกระทำของบุคคลซึ่งจะครอบคลุมเฉพาะสิ่งที่แสดงออก หากแต่กระบวนการทางจิตเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นส่วนบุคคลซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง เช่น ความคิด อารมณ์ความรู้สึก การรับรู้ การรับสัมผัส พฤติกรรมของมนุษย์มีความต่อเนื่องกันระหว่างพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก ซึ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมนี้ เมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง จะมีการแสดงออกอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 กระบวนการ (สุรพล พะยอมแย้ม 2545 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้ดตระกูล, 2553) ดังนี้

1. กระบวนการรับรู้ (Perception process) เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มต้นจากบุคคล ได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารจากสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัสซึ่งรวมถึงความรู้สึก (Sensation) กับสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้น ๆ ด้วย

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ (Cognition process) หรือ “กระบวนการทางปัญญา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ การคิด การจำ ตลอดจนการนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วยการรับสัมผัส และการรู้สึกที่นำมาสู่การคิดและการเข้าใจนี้ เป็นกระบวนการทำงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการภายในทางจิตใจที่ยังมีอาจศึกษาและสรุปเป็นคำอธิบายอย่างเป็นหลักการที่ชัดเจนได้

3. กระบวนการแสดงออก (Spatial behavior process) หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้ การคิด และเข้าใจแล้ว บุคคลจะมีอาการตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้ นั้น ๆ แต่ยังไม่ได้แสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ ยังเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert behavior) แต่เมื่อใดคิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นใดสังเกตได้ เราจะเรียกว่า พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) ซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดในตัวบุคคลนั้น เมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง การแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริง เช่นนี้เรียกว่า Spatial Behavior โดยแท้จริงแล้วกระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ ไม่สามารถแยกเป็นขั้นตอนต่างหากหรือเป็นอิสระจากกันได้ เพราะการเกิดพฤติกรรมในแต่ละครั้งนั้นจะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก ซึ่งมีความซับซ้อนไม่ได้ทำความเข้าใจง่ายเพียงแค่การสังเกตเห็นด้วยตาเปล่า หากแต่จำเป็นต้องใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ สรุป อภิปราย และนำเสนอข้อมูล (Coon & Mitterer, 2013, pp. 20-21) ซึ่งบางกรณีก็ไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่าพฤติกรรมภายนอกเป็นเช่นนี้ เกิดจากพฤติกรรมภายในคุณลักษณะใด การได้มาซึ่งข้อมูลทางพฤติกรรมของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ วิธีการสังเกต/การสังเกตตามธรรมชาติ (Observation/Naturalistic Observation) ซึ่งเป็นวิธีการที่มีความตรงไปตรงมาในการศึกษาพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตมากที่สุด (Nevid, 2012, pp. 29-30) 2) กรณีศึกษา (Case Study/Case History) เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงลึก 3) การสำรวจ (Survey Method) เป็นการศึกษาแนวโน้มของความเชื่อ ทศนคติ หรือ พฤติกรรมของบุคคลผ่านคำถามที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่เรียกว่า แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เกิดจากการคัดเลือกค่า อย่างระมัดระวังเพื่อสร้างเป็นประโยคคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาการสำรวจ ต้องมีการจัดลำดับข้อคำถามที่เหมาะสมเพื่อเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องในการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อป้องกันอิทธิพลระหว่างข้อคำถามที่มีต่อแนวโน้มในการตอบ (Wong, 2014, pp. 27) 4) การศึกษาความสัมพันธ์ (Correlational Method) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรที่สนใจ 2 ตัวแปรเป็นต้นไป ซึ่งเป็นวิธีการที่นำเสนอผลได้มากกว่าความถี่ของข้อมูล หรือแนวโน้มของพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตตั้งการศึกษาเชิงสำรวจ (Wong, 2014, pp. 27) 5) การทดลอง (The Psychology Experiment) เป็นเครื่องมือในการศึกษาทางพฤติกรรมที่ได้รับความนิยมและถือว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อการศึกษาในศาสตร์นี้ (Coon & Mitterer, 2013, pp. 35) เนื่องจากเป็นวิธีการตรวจสอบสมมติฐานด้วยการควบคุมเงื่อนไขต่าง ๆ ที่อาจเข้ามากระทบต่อพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา รวมทั้งมีการแบ่งกลุ่มในการศึกษาเพื่อทำการเปรียบเทียบผลในระยะเวลาต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่ช่วยยืนยันผลของการศึกษาให้มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ วิธีการนี้ถือเป็นวิธีการศึกษาเหตุและผลได้โดยตรง (Cause and Effect relationship) (Nevid, 2012, pp. 32) และถือเป็นวิธีเดียว ณ ปัจจุบัน ที่ยืนยันสาเหตุและผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจน (Feldman, 2013, pp. 41)

แนวคิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2558, หน้า 12) กล่าวถึงความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา ในแง่มุมมองของความรับผิดชอบ และบทบาทหน้าที่ที่บุคคลในวิชาชีพจะต้องปฏิบัติตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ งดเว้นจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ตัวผู้ปฏิบัติเอง แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าบุคคลในวิชาชีพทางการศึกษา โดยส่วนใหญ่มักจะไม่ทราบสาระสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างแท้จริง จะให้ความสำคัญเฉพาะในช่วงเวลาที่ต้องสอบใบประกอบวิชาชีพ หรือเมื่อตอนศึกษาเล่าเรียนเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นการละเลยและบกพร่องต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องเร่งแก้ไข และร่วมมือกันทั้งองค์กรวิชาชีพ

สัจกานท์ คชนทร์นาไพโร และคณะ (2560, หน้า 36-37) ได้สรุปแนวทางในการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังนี้ 1) การสร้างเจตคติที่ดี โดยเน้นการสร้าง ความตระหนัก และเข้าใจในวิธีการปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และการปฏิบัติตามมาตรฐาน วิชาชีพครู 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ครูรู้และเข้าใจ ข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติตน และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครู 3) การฝึกประสบการณ์เน้นการฝึกในการปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพตามมาตรฐาน วิชาชีพ และตามแบบแผนพฤติกรรมจรรยาบรรณวิชาชีพครู 4) การประกาศเกียรติคุณยกย่องอย่างเป็น ทางการและต่อเนื่องในแต่ละด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านผู้เรียน จรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านปฏิบัติงาน จรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านปฏิบัติตน และจรรยาบรรณวิชาชีพครูด้าน สังคมและสาธารณะ และกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษารวมถึงการเผยแพร่ให้ชุมชนหรือ สาธารณชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง 5) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษา เช่น ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หรือภาวะผู้นำ นอกจากนั้นแล้วแนวทางในการพัฒนา จรรยาบรรณครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการสร้างแรงจูงใจเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ ครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้วยการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการพัฒนาด้วยตนเอง จัดประชุม วิชาการเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และให้ขวัญและกำลังใจโดยการให้ รางวัล หรือเกียรติบัตร เป็นต้น

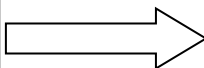
แนวคิดในการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเอกสารหลักสูตรที่รวบรวมมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่ สถานศึกษาได้วางแผนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนบรรลุถึงเป้าหมายที่ ต้องการ การพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้สอนในฐานะที่เป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางปฏิบัติในการจัดการ เรียนรู้ เนื่องจากหลักสูตรจะทำให้ผู้สอนทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล ที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้หลักสูตรยังช่วยให้ผู้สอนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการที่จะส่งเสริม คุณภาพของผู้เรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรหรือคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งเปรียบเสมือนแนวทางในการดำเนิน กิจกรรมนี้ มีหลักการโดยนักการศึกษาทางการพัฒนาหลักสูตรได้เสนอหลักการ หรือรูปแบบ อาทิ Tyler's Rationale ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องตอบคำถามสำคัญ 4 ข้อ (Tyler, 1949, pp. 1) และเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรดังนี้

คำถามสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่สถานศึกษาควรบรรลุคืออะไร
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรที่สามารถทำให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายนั้น
3. ประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้สามารถจัดให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

นอกจากนี้รูปแบบสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญ คือ Taba (1962, pp .68) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเป็นลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 วินิจฉัยความต้องการ (Diagnosis of Needs) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อวินิจฉัยความต้องการ ความจำเป็นเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ (Formulation of objectives) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวินิจฉัยความจำเป็นและควรเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริง เป็นแนวทางในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of contents) การเลือกเนื้อหาสาระมีหลักการโดยต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เนื้อหาที่คัดเลือกบรรจุลงในหลักสูตรจะต้องมีความสำคัญและถูกต้อง

ขั้นที่ 4 จัดเนื้อหาสาระ (Organization of contents) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ใดก่อนหลัง ซึ่งจะต้องมีความต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้นตอน

ขั้นที่ 5 คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of learning experiences) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องคำนึงถึงหลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งจะต้องวางแผนเลือกประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 6 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of learning experiences) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้เลือกแล้ว เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล (Determination of what to evaluate) การประเมินผลเป็นการพิจารณาว่าหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาหรือข้อบกพร่องในขั้นตอนใด เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

แนวคิดและแนวปฏิบัติการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ Work-based-Education

การเรียนรู้แบบ Work-Based Education คือ การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง การทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และนำไปสู่การสร้างงานวิจัยที่ฝึกฝนนำไปใช้ประโยชน์ได้ วิธีการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ แบบ Work-Based Education (WBE) คือ การเรียนรู้โดยการใช้การทำงานเป็นฐาน ซึ่งมีสัดส่วนการทำงานในสถานประกอบการเสมือนพนักงานจริง มากกว่าการเรียนรู้ในรูปแบบปกติที่เวลาส่วน

ใหญ่จะอยู่ในห้องเรียนของสถาบันการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันการศึกษาจะร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน โดยเป็นการผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกัน นั่นคือความรู้บวกประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ การวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ที่สำคัญการเรียนและการปฏิบัติงานจะต้องอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน จนสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานได้

Work-Based Education นั้นมีความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เนื่องจากมีการสะสมความรู้และสร้างความรู้ใหม่ ๆ เพื่อการดำเนินธุรกิจหรือภาระกิจขององค์กรอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ Core Knowledge ถูกสะสมในตัวบุคคล (Tacit knowledge) มากกว่าในรูปของเอกสารหรือฐานข้อมูล (Explicit Knowledge) ซึ่งพร้อมถูกถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน หรือมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงมากกว่าการเรียนในห้องเรียน ดังผลการศึกษาของ Kevin Wheeler (2005) พบว่า ความรู้ที่พร้อมทำงานได้ ร้อยละ 40 เกิดจากการลงมือทำงาน ร้อยละ 30 เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ในงาน ร้อยละ 20 เกิดจากการเป็นที่เลี้ยงแนะนำการปฏิบัติงานและร้อยละ 10 เท่านั้นที่ได้มาจากการเรียนในห้องเรียน ดังนั้น สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์เลือกที่จะจัดการศึกษาแบบ Work-Based Education เพื่อให้นักศึกษา คณาจารย์ มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบของการลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยตรง ควบคู่ไปกับทฤษฎีหรือหลักการทั่วไปที่ปรากฏในเอกสาร ตำรา หรือผลการวิจัยอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ
2. เพื่อพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนตามกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรซึ่งได้ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด หลักการในการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดกรอบโครงสร้างของคู่มือ เนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

2. ขั้นตอนการกำหนดและจัดทำร่างต้นฉบับเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ

ตามหลักการและแนวคิดที่ได้ วางแผนไว้ ดำเนินการสร้างคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพครูและการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ

ตอนที่ 2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 3 กิจกรรมการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 4 การประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3. ขั้นตอนตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติโดยใช้แบบประเมินคุณภาพเอกสารคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาลักษณะและความเหมาะสมของกิจกรรมและความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณา แล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

4. ขั้นปรับปรุงและพัฒนาร่างต้นฉบับคู่มือ

ขั้นปรับปรุงและพัฒนาร่างต้นฉบับเอกสารคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู และการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

5. ขั้นตอนการผลิตเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยดำเนินการนำต้นฉบับของเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปผลิตเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

สำหรับแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

แบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ โดยเป็นแบบประเมินในด้านต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งเป็นระดับพฤติกรรมจรรยาบรรณ 5 ด้านได้แก่ ด้านที่ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านที่ 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านที่ 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ด้านที่ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และด้านที่ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลถามความคิดเห็นเพิ่มเติม สำหรับตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวการสร้างของ Likert ประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการในการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ

2. สร้างแบบประเมินพฤติกรรมให้ครอบคลุมประเด็นที่เป็นพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 5 ด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

3. ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพครู จำนวน 3 ท่านและนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำมาหาค่าของความสอดคล้องด้านคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) โดยใช้เกณฑ์กำหนดความคิดเห็น ผู้วิจัยบันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม จากนั้นเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักศึกษาครูผู้ผ่านการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ค่าความเชื่อมั่นที่แม่นยำมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นในการนำเครื่องมือไปทดลอง (Try Out) กับนักศึกษาครูกลุ่มตัวอย่างจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ และเครื่องมือในการศึกษาพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูซึ่งเป็นการศึกษาในระยะที่ 1 ประกอบด้วย คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ และแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างเพื่อการหาคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้แก่ นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ทุกชั้นปี จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติและแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1) แบบประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ โดยประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพครูและการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ

ตอนที่ 2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 3 กิจกรรมการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 4 การประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2) แบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านที่ 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านที่ 3) จรรยาบรรณต่อ

ผู้รับบริการ ด้านที่ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ด้านที่ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งเป็นแบบประเมินระดับของพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวการสร้างของ Likert ประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำต้นฉบับของเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปผลิตเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการในการวิจัยในระยะต่อไป โดยมีผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการหาคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยมีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.66 – 1.00 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่า IOC
1. ผลการเรียนรู้ของกิจกรรมมีความถูกต้องเหมาะสม และสามารถวัดได้สังเกตได้จริง	1	1	1	1
2. กิจกรรมมีความชัดเจนและช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู	1	1	1	1
3. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้จริง	1	0	1	0.66
4. กิจกรรมที่ใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความเหมาะสม ครอบคลุมและจำเป็นสำหรับนักศึกษาครู	1	1	1	1
5. เนื้อหาสาระและกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม	1	1	1	1
6. เนื้อหาและกิจกรรมเป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู	1	1	1	1
7. กิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเสนอมีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้ได้จริง	1	1	0	0.66
8. กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 5 ด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม	1	1	1	1
9. การวัดและประเมินผลแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสมและครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด	0	1	1	0.66
10. ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย	1	0	1	0.66

2. คุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และมีคุณภาพในรายข้อทุกข้อโดยมีค่าความเชื่อมั่นรายข้อตั้งแต่ 0.36 – 0.79 หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ประเด็นคำถามที่ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ได้แก่ ไม่รับรู้หรือไม่แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ และขัดขวางการพัฒนาองค์การจนเกิดความเสียหาย

โดยมีค่าความเชื่อมั่นรายข้อเท่ากับ 0.79 ด้านที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ พบว่า ประเด็นคำถามที่ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ได้แก่ ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือแบบแผน โดยมีค่าความเชื่อมั่นรายข้อเท่ากับ 0.79 ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ พบว่า ประเด็นคำถามที่ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ได้แก่ ดุหมั่น เหยียดหยามศิษย์หรือผู้รับบริการ โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.77 ด้านที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ พบว่า ประเด็นคำถามที่ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ได้แก่ เจตนาให้ข้อมูลที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเกิดความเสียหายต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 และด้านที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม พบว่า ประเด็นคำถามที่ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ได้แก่ ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.63 ดังผลปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2: แสดงผลการหาคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ลำดับ ที่	ประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ	ระดับค่าคุณภาพ	
		ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์รายข้อ	S.D
ด้านที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเองรายการพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู			
1	ประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี	0.51	0.49
2	ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย	0.41	0.18
3	ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด	0.41	0.18
4	ศึกษาหาความรู้ วางแผนพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอ	0.45	0.56
5	ค้นคว้า แสวงหา และนำเทคนิคด้านวิชาชีพที่พัฒนาและก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับมาใช้กับศิษย์และผู้รับบริการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์	0.41	0.18
6	เกี่ยวข้องกับบอขายมุขหรือเสพสิ่งเสพติดจนขาดสติ หรือแสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพเป็นที่รังเกียจในสังคม	0.77	0.43
7	ประพฤติตนผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ	0.61	0.45
8	ขาดความรับผิดชอบ กระตือรือร้น เอาใจใส่ จนเกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานตามหน้าที่	0.75	0.47
9	ไม่รับรู้หรือไม่แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่	0.79	0.43
10	ขัดขวางการพัฒนาองค์การจนเกิดความเสียหาย	0.79	0.43
ด้านที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ			
11	แสดงความชื่นชมและศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ	0.63	0.41
12	รักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ	0.56	0.86
13	ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้	0.40	0.53
14	อุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพครู	0.41	0.18
15	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริตตามกฎ ระเบียบ และแบบแผน	0.66	0.86

ตารางที่ 2: แสดงผลการหาคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ	ระดับค่าคุณภาพ	
		ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์รายข้อ	S.D
16	เลือกใช้หลักวิชาที่ถูกต้อง สร้างสรรค์เทคนิค วิธีการใหม่เพื่อพัฒนา วิชาชีพ	0.41	0.18
17	ใช้องค์ความรู้หลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ สมาชิกในองค์กร	0.40	0.53
18	เข้าร่วมกิจกรรมของวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์	0.47	0.58
19	ไม่แสดงความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพ	0.79	0.43
20	ดูหมิ่นเหยียดหยาม ให้ร้ายผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ศาสตร์วิชาชีพ หรือ องค์กรวิชาชีพ	0.69	0.45
21	ประกอบกรงานอื่นที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบการทาง การศึกษา	0.68	0.48
22	ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือแบบ แผน	0.79	0.43
23	คัดลอกหรือนำผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน	0.50	0.47
24	ใช้หลักวิชาการที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติวิชาชีพ ส่งผลให้ศิษย์หรือ ผู้รับบริการเกิดความเสียหาย	0.78	0.45
25	ใช้ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ หรืออาศัยองค์กรวิชาชีพแสวงหา ผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ	0.52	0.45
ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ			
26	ให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือศิษย์และผู้รับบริการด้วยความเมตตากรุณา อย่างเต็มกำลังความสามารถและเสมอภาค	0.36	0.31
27	สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก เยาวชนและผู้ด้อยโอกาส	0.68	0.86
28	ตั้งใจ เสียสละ และอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศิษย์และ ผู้รับบริการได้รับการพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของ แต่ละบุคคล	0.68	0.43
29	ส่งเสริมให้ศิษย์และผู้รับบริการสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจาก สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย	0.56	0.86
30	ให้ศิษย์และผู้รับบริการมีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้ และเลือกวิธีการ ปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง	0.56	0.45
31	เสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์และผู้รับบริการด้วยการรับฟังความ คิดเห็น ยกย่อง ชมเชย และให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร	0.68	0.43
32	ลงโทษอย่างไม่เหมาะสม	0.73	0.45
33	ไม่ใส่ใจหรือไม่รับรู้ปัญหาของศิษย์หรือผู้รับบริการจนเกิดผลเสียต่อ ศิษย์หรือผู้รับบริการ	0.42	0.47
34	ดูหมิ่น เหยียดหยามศิษย์หรือผู้รับบริการ	0.77	0.43
35	เปิดเผยความลับของศิษย์หรือผู้รับบริการเป็นผลให้ได้รับความอับอาย หรือเสื่อมเสียชื่อเสียง	0.40	0.48

ตารางที่ 2: แสดงผลการหาคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ	ระดับค่าคุณภาพ	
		ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์รายข้อ	S.D
36	จงใจ โน้มน้าว ยุยงส่งเสริมให้ศิษย์หรือผู้รับบริการปฏิบัติขัดต่อศีลธรรม หรือกฎระเบียบ	0.64	0.43
37	ชักชวน ใช้ จ้าง วานศิษย์หรือผู้รับบริการให้จัดซื้อ จัดหาสิ่งเสพติด หรือ เข้าไปเกี่ยวข้อง	0.64	0.43
ด้านที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ			
38	เสียสละ เอื้ออาทร และให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	0.68	0.43
39	มีความรัก ความสามัคคี และร่วมใจกันผนึกกำลังในการพัฒนาการศึกษา	0.44	0.52
40	ปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงาน จนทำให้เกิดความเสียหายต่องาน หรือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	0.64	0.43
41	ปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยตำหนิ ใ้ร้ายผู้อื่นในความบกพร่องที่เกิดขึ้น	0.71	0.47
42	สร้างกลุ่มอิทธิพลภายในองค์กรหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมประกอบวิชาชีพให้ เกิดความเสียหาย	0.42	0.47
43	เจตนาให้ข้อมูลที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเกิดความเสียหายต่อผู้ ร่วมประกอบวิชาชีพ	0.73	0.45
44	วิพากษ์ วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือแตกความสามัคคี	0.40	0.48
ด้านที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม			
45	ยึดมั่นสนับสนุนและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	0.65	0.82
46	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมมาเป็นปัจจัยในการจัดการศึกษา ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	0.40	0.53
47	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง	0.41	0.18
48	เป็นผู้นำในการวางแผนและดำเนินการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพัฒนา เศรษฐกิจ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม	0.66	0.86
49	ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อ การศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม	0.63	0.38
50	ไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์หรือพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาหรือสิ่งแวดล้อม	0.49	0.49
51	ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม	0.51	0.48
52	ปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือสังคม	0.61	0.45
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ		0.96	

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ได้พัฒนา โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน
2. ขั้นตอนการกำหนดและจัดทำร่างต้นฉบับเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติองค์ประกอบซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพครูและการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ

ตอนที่ 2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 3 กิจกรรมการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 4 การประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3. ขั้นตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

4. ขั้นปรับปรุงและพัฒนาร่างต้นฉบับคู่มือ

5. ขั้นตอนการผลิตเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

การตรวจสอบคุณภาพพบว่าคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อเท่ากับ 0.66 – 1.00

2. แบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติมีคุณภาพของเครื่องมือโดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และค่าความเชื่อมั่นรายข้อตั้งแต่ 0.36 – 0.79

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ได้พัฒนา มีหลักในการพัฒนาที่เป็นระบบดังนี้

1) การยึดหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้

การดำเนินการในการพัฒนาคู่มือดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีกระบวนการในการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ และหาวิธีการในการดำเนินการเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler และ Taba โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์หลักการในการพัฒนาหลักสูตรมากำหนดเป็นขั้นตอนในการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน 2 ขั้นดำเนินการกำหนดและจัดทำร่างต้นฉบับเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการ

จัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ องค์ประกอบซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปรับปรุงและพัฒนาาร่างต้นฉบับคู่มือ ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตอนการผลิตเอกสารคู่มือการเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ และได้พิจารณาถึงหลักการของการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นหลัก ของ William Spady (Spady, William G, 1994, pp. 21) ที่กล่าวถึงหลักการสำคัญ 4 ประการ ประการแรกคือ มีประเด็นที่เน้นอย่างชัดเจน (Clearly Focus) ประการที่ 2 เป็นการออกแบบแบบย้อนกลับ (Design backward) ประการที่ 3 ขยายโอกาสในการเรียนรู้ (Expanded Opportunity) และประการที่ 4 การคาดหวังที่สูง (High Expectation)

2) กระบวนการพัฒนาคู่มือเป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาตามหลักการกระบวนการในการพัฒนาคู่มือการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติที่ได้พัฒนาประกอบด้วยขั้นตอนที่เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งหากการวางแผนและการดำเนินการที่เป็นขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบรวมทั้งผ่านกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องทั้งทางด้านเนื้อหาและกิจกรรม ที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ของคู่มือจะทำให้คู่มือนั้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการพัฒนาคู่มือในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีกระบวนการสร้างที่เป็นระบบส่งผลให้คู่มือนั้นมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้พัฒนาคุณลักษณะที่ผู้วิจัยต้องการ (พรนิภา ตุมโฮม และ ประยูร วงศ์จันทร์, 2559, หน้า 190; อรทัย ผิวขาว และ บัญญัติ สาลี, 2559, หน้า 150; สลิสนา ภูมิพาณิชย์, 2562, หน้า 261-267)

2. การพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ

1) การพัฒนาเครื่องมือที่มีกรอบแนวคิดจากหลักการการศึกษาทางจิตวิทยาในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ ในการสร้างเครื่องมือในการศึกษาพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผู้วิจัยนำหลักการและแนวคิดทางจิตวิทยาที่กำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีการที่หลากหลายแหล่งข้อมูล ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออก การรับรู้ พฤติกรรมแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงถึงตัวตนของบุคคลนั้นๆ ดังนั้นในการสร้างเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้จึงประกอบด้วยเครื่องมือหลากหลายชนิดที่สามารถบ่งบอกพฤติกรรมของบุคคลได้ สอดคล้องกับ Coon & Mitterer และ Nevid ที่ได้เสนอแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ว่า การได้มาซึ่งข้อมูลทางพฤติกรรมของมนุษย์ จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายโดยในทางจิตวิทยามักเลือกใช้วิธีการศึกษาทั้งกระบวนการศึกษาพฤติกรรมในสภาพแวดล้อมปกติ (Coon & Mitterer, 2013: 20-21; Nevid, 2012: 29-30)

2) การยึดหลักการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของงานวิจัยที่ศึกษา

การดำเนินการในการพัฒนาคู่มือการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ นอกจากผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าแนวคิดการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์แล้ว ผู้วิจัยยังได้นำเอาหลักจรรยาบรรณวิชาชีพครู มาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม เพื่อให้ได้ประเด็นที่ตรงตามจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ครอบคลุมและตรงตามข้อปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นข้อกำหนดของพฤติกรรมที่พึงกระทำและพฤติกรรมที่ต้องละเว้นไว้อย่างชัดเจนซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมที่กำหนดนั้นเป็นพฤติกรรมที่ครูจำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติตนเองเพื่อให้เกิดเป็นแบบอย่างที่ดีที่ครูต้องมีและยังเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู นอกจากนี้การสร้างแบบ

ประเมินนี้ผู้วิจัยอาศัยหลักการสร้างเครื่องมือในการศึกษาพฤติกรรมที่เป็นไปตามหลักการสร้างเครื่องมือ ประเมินพฤติกรรม กล่าวคือ ข้อคำถามเป็นพฤติกรรมที่นำมาจากพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาโดยมีข้อคำถามทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินพฤติกรรม (Wong, 2014, pp. 27) นอกจากนี้ยัง ได้ศึกษาข้อมูลทางด้านการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อต้องการนำแนวทางมาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แก่ แบบบันทึกแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูตาม แนวคิดการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติและแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง

ข้อเสนอแนะ

การนำข้อสรุปที่ได้จากการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ มีข้อเสนอแนะดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะศึกษาศาสตร์และสถาบันที่สร้างครู ควรนำคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูทั้งพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่จะต้องละเว้น และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการผลิตบัณฑิตครูต่อไป โดยการนำหลักการและกิจกรรมไปใช้นั้นควรมีการเตรียมการในด้านการสร้างเครือข่ายในการฝึกปฏิบัติ นอกเหนือไปจากสถานศึกษาตามข้อบังคับของคุรุสภา ความชัดเจนของเป้าหมายในการฝึกปฏิบัติ กระบวนการนิเทศติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ได้ระหว่างทางเพื่อการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งการที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการจริง ต้องอาศัยความสามารถในการนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีไปใช้จริงในโลกของการทำงาน ซึ่งส่งผลให้เกิดการบ่มเพาะทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการ นอกจากนี้จะต้องเตรียมการทั้งด้านความชัดเจนของ

1.2 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันที่ผลิตครู หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานครูทั้งครูในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และตามอัยาศัย ควรได้นำแบบประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูไปใช้ในการประเมินพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอเพื่อรักษาไว้ ซึ่งมาตรฐานทางพฤติกรรม ชื่อเสียง เกียรติยศของอาชีพครูซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู เช่น บริบทสังคม สภาพเศรษฐกิจ ช่วงวัยของการเป็นครู เพื่อศึกษาว่าตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูหรือไม่

2.2 ควรออกแบบการวิจัยเพื่อศึกษาผลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเชิงลึกถึงมูลเหตุ และปัจจัย ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ทั้งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ต้องละเว้น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถาบันผลิตครู และสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการงานครูกำกับและติดตาม เพื่อให้เกิดผลในทางที่ดีต่อสังคม และดำรงไว้ซึ่งเกียรติของครูอย่างยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทีมงานครูวันดีต่อทคอม. (2556, 8 พฤษภาคม). *การดำเนินการทางวินัย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. <http://www.kruwandee.com/news-id7624.html>
- ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และ เอมมา อาสนจินดา. (2557). การรับรู้และเจตคติต่อแนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(88), 231–254.
- ณัฐตะวัน ลิมประสงค์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัฐบาลจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 10(2), 174-193.
- ไพฑูริย์ สีนารถัน. (2558). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา : ส่งมอบคนที่ดีที่สุดให้สังคม*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรนิภา ตูมโฮม และ ประยูร วงศ์จันทร์. (2559). การพัฒนาคู่มือฝึกอบรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาเซียน : สาธารณรัฐอินโดนีเซีย. *วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท*, 7(14), 163-175.
- สัจจกานต์ คเชนทร์พนาไพร, สุธาสินี แสงมุกดา และ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2560). ตัวบ่งชี้จรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 1(3), 28-40.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553, 9 สิงหาคม). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. <http://www.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf>
- สุรพล พะยอมแย้ม. (2545). *ปฏิบัติการทางจิตวิทยาในงานชุมชน*. สำนักพิมพ์สหาย พัฒนาการพิมพ์.
- สลิลนา ภูมิพาณิชย์. (2562). การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงสำหรับครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(1), 261-276.
- อมรรัตน์ วัฒนธรร. (2551). *การจัดการเรียนการสอนแบบตกผลึกในระดับบัณฑิตศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรทัย ผิวขาว และ บัญญัติ สาลี. (2559). การพัฒนาคู่มือฝึกอบรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาเซียน: ราชอาณาจักรกัมพูชา. *วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท*, 7(14), 150.
- อรธณพ จินะวัฒน์ และ รัตนา ดวงแก้ว. (2557). *การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- Coon, D., & Mitterer, J.O. (2013). *Introduction to Psychology: Gateways to Mind and Behavior*, (13th ed.). Wadsworth Cengage Learning.
- Feldman, F.S. (2013). *Understanding Psychology*. (7th ed.). McGraw Hill.
- Nevid, J.S. (2012). *An Introduction to Psychology*. (4th ed.) WADSWORTH CENGAGE Learning.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development. Theory and Practice*. Harcourt, Brace and World.
- Spady, William G. (1994). *Outcome-Based Education: Critical Issues and Answers*. American Association of School Administrators, 1801 North Moore Street, Arlington, VA 22209 (Stock No. 21-00488; \$18.95 plus postage).
- Tyler, R. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. University of Chicago Press.

- Wheeler, K. B., & Clegg. E. M. (2005). *The corporate university workbook: Launching the 21st century learning organization*. San Francisco, CA: Pfeiffer.
- Wong, B.P. (2014). *Introduction: What is psychology?* In C.Tien-Lun Sun (Ed.), *Psychology in Asia: An Introduction* (pp.1-19). Wadsworth Cengage Learning.